

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЕИК по БУЛСТАТ/ ТР									

Отчетна единица: .....
.....

Попълва се от приходната администрация
Териториална дирекция на НАП .....
ТСБ .....
Входящ № и дата

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ЗАСТРАХОВАТЕЛИТЕ ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

Данните в годишния отчет за дейността се попълват от всички застрахователни и презастрахователни предприятия, които са лицензирани по реда на действащото законодателство, на основание чл. 20 от Закона за статистиката.

Представянето на годишния отчет за дейността е **задължително** съгласно Закона за статистиката, Националната статистическа програма за 2017 г. и Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), в срок до 31 март 2017 година.

Неизпълнението на задълженията за попълване и представяне на годишния отчет за дейността се санкционира по чл. 52 от Закона за статистиката и чл. 276 от ЗКПО.

Данните за Вашето предприятие се ползват и защитават съгласно действащата нормативна уредба, като се гарантира тяхната конфиденциалност.

№	Наименование на формуляра	Стр.
1.	Справка за предприятието през 2016 година	
2.	Справка за местните единици за 2016 година	
3.	Справка за група предприятия през 2016 година	
4.	Баланс към 31.12. 2016 година	
5.	Отчет за доходите за 2016 година	
6.	Отчет за собствения капитал за 2016 година	
7.	Отчет за паричните потоци за 2016 година	
8.	Справка за нетекущите (дълготрайните) активи към 31.12. 2016 година	
9.	Справка за застрахователните премии и обезщетения по застрахователни договори за 2016 година	
10.	Справка за начислен премиен приход и изплатени претенции от застрахователите по чл. 83, ал. 1 от ЗЗО за 2016 година	
11.	Справка за брутните застрахователни премии за 2016 година по институционални сектори, начислени от застрахователните дружества по общо застраховане	
12.	Справка за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи за 2016 година	
13.	Справка за данъците и таксите през 2016 година	
14.	Справка за получените субсидии и инвестиционни помощи и извършените разходи за 2016 година	
15.	Справка за притежаваните дългови ценни книжа и финансови деривати по институционални сектори към 31.12. 2016 година	
16.	Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за 2016 година	
17.	Справка за научноизследователската и развойна дейност (НИРД) през 2016 година	
18.	Справка за иновационната дейност на предприятието през периода 2014 - 2016 година	

**СПРАВКА ЗА ПРЕДПРИЯТИЕТО
ПРЕЗ 2016 ГОДИНА**

ЕИК по БУЛСТАТ/ ТР									

I. Име и адрес на предприятието

Наименование на предприятието:		<input type="text"/>	
Адрес за контакт (офис) :			
Област	<input type="text"/>		
Община	<input type="text"/>	Район *	<input type="text"/>
Град/село	<input type="text"/>	Код по ЕКАТТЕ	<input type="text"/>
Пощенски код	<input type="text"/>		
Улица	<input type="text"/>	Номер	<input type="text"/>
Булевард	<input type="text"/>	Блок	<input type="text"/>
Ж. к.	<input type="text"/>	Вход	<input type="text"/>
Квартал	<input type="text"/>	Етаж	<input type="text"/>
Площад	<input type="text"/>	Апартамент	<input type="text"/>
Друго	<input type="text"/>	Пощенска кутия	<input type="text"/>
Електронна поща	<input type="text"/>		
Интернет страница	<input type="text"/>		
Мобилен телефон	<input type="text"/>	Факс **	<input type="text"/>
Телефони **	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Забележка: Попълват се данните на предприятието, а не на счетоводното предприятие.

II. Собственост към 31.12.2016 година

Собствеността на предприятието е:	Относителен дял от капитала в %
Държавна	<input type="text"/>
Общинска	<input type="text"/>
Частна на местно лице	<input type="text"/>
Частна на чуждестранно лице	<input type="text"/>
Частна на неправителствена организация	<input type="text"/>
Общо	100.00

При попълването на **собствеността** да се имат предвид следните пояснения:

– Частна на местно лице - собственост на българско юридическо или физическо лице, включително и собственост на чуждестранно физическо лице, придобило статут на български гражданин по законоустановения ред;

– Частна на чуждестранно лице - собственост на чуждестранно юридическо или физическо лице, което по смисъла на Закона за чужденците в Р България не е български гражданин;

В случай на двойно гражданство, собственикът сам определя дали е български или чужд гражданин и в зависимост от това се определя формата на частна собственост.

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.

** В първата клетка се изписва кодът за национално избиране, а във втората - номерът на телефона/факса.

III. Местонамиране (държава) на крайния (ултимативния) чуждестранен собственик на предприятието

Държава			
Код на държавата (ISO)			

Попълва се държавата, в която е резидент ултимативния чуждестранен собственик (при предприятия група това е последното предприятие, осъществяващо контрол, което не е собственост на друго предприятие).

IV. Място на извършване на дейността

На колко места (адрес, населено място) Вашето предприятие извършва дейността си ?		<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Ако броят на местата е повече от 1, попълнете и съответния брой приложения „Данни за местните единици“.				
Населено място, в което предприятието извършва преобладаващата си дейност.				
<input type="text"/>				
Област	<input type="text"/>			
Община	<input type="text"/>			
Град/село	<input type="text"/>	Район*	<input type="text"/>	
		Код по ЕКАТТЕ	<input type="text"/>	

V. Икономическа дейност

№	Дейности, които е извършвало предприятието	Относителен дял на приходите от дейността през 2016 г. в %	Код по КИД-2008	Код по НКИД-2003
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

В този раздел се посочват дейностите, извършвани от предприятието през 2016 година. За тяхното описание трябва да се използва Класификацията на икономическите дейности – КИД-2008, която е публикувана на интернет страницата на НСИ – www.nsi.bg

VI. Правен статут на предприятието

№	Правен статут на предприятието	Отбележете със знак "X" правния статут на предприятието
1.	Акционерно дружество	
2.	Взаимозастрахователна кооперация	
3.	Клон на застрахователно предприятие с централен офис в държава, която не е член на Европейското икономическо пространство	
4.	Клон на застрахователно предприятие с централен офис в държава, която е член на Европейското икономическо пространство	
5.	Други	

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.

VII. Фамилен бизнес

Фамилен бизнес ли е дейността на Вашето предприятие?

ДА

НЕ

Дейността на предприятието, независимо от големината му, е **фамилен бизнес**, когато е изпълнено едно от двете условия:

1. Мнозинството от дяловете, които дават право на вземане на решение, са притежание на физическото лице, създало или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници и поне един представител на семейството или рода участва официално в управлението на предприятието.

2. Ако акции на предприятието се търгуват на борсата - физическото лице, създало или придобило предприятието, и/или неговите съпруг(а), деца, родители и/или други преки наследници, трябва да притежават (заедно) най-малко 25% от акциите, даващи право на глас и поне един представител на семейството или рода да участва официално в управлението на предприятието.

Пол на лицето, което управлява фамилия бизнес:

МЪЖ

ЖЕНА

VIII. Ако Вашето предприятие не е част от група предприятия (глава или член на група), притежава ли клонове (поделения, филиали) извън България?

ДА – моля, попълнете приложение “Справка за клоновете извън България”

НЕ

СПРАВКА ЗА МЕСТНИТЕ ЕДИНИЦИ ЗА 2016 ГОДИНА

ДАНИИ ЗА МЕСТНАТА ЕДИНИЦА

Пореден номер

--	--	--	--

Наименование на местната единица:

--

Място на извършване на дейността:

Област

--

Община

--

Район *

--

Град/село

--

Код по ЕКАТТЕ

--

Пощенски код

--

Код на поречие

--

Улица

--

Номер

--

Булевард

--

Блок

--

Ж. к.

--

Вход

--

Квартал

--

Етаж

--

Площад

--

Апартамент

--

Друго

--

Пощенска кутия

--

Електронна поща

--

Интернет страница

--

Мобилен телефон

--

Факс **

--	--

Телефони **

--	--

--	--

--	--

Вид дейност-
описание

--

Код (КИД 2008)

--	--	--	--

Код (НКИД 2003)

--	--	--	--

Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение

--	--	--	--

Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол

--	--	--	--

Среден брой през годината на работещите собственици

--	--	--	--

Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател

--	--	--	--

* Попълва се за Столична община и градовете Пловдив и Варна.

** В първата клетка се вписва кодът за национално избиране, а във втората - номерът на телефона/факса.

УКАЗАНИЯ

Местни единици:

Съгласно определението на ЕВРОСТАТ, местна единица „МЕ“ е предприятие или част от предприятие, което извършва дейност на собствен адрес и с постоянен персонал (минимум един човек на непълнен работен ден). Предприятието, отговорно за една или повече МЕ трябва да има възможност да предоставя информация за нея/тях.

“Наименование на МЕ”: Името на МЕ трябва да е уникално. То се образува като към името на предприятието се прибави населеното място, район, квартал или ж.к.. В случай, че има повече от една местна единица в един и същ район/квартал/ж.к. се добавя описание или пореден номер. Ако управлението на предприятието е на адрес, различен от този на описаните местни единици, създайте и местна единица на офиса, от който се извършва управлението. За такава местна единица името се формира като към името на предприятието се добави текста „- ОФИС“.

“Място на извършване на дейността” е възможно най-детайлният адрес на местната единица, за който предприятието може да предостави данни (подробен адрес, населено място, община, област).

“Среден списъчен брой на наетите лица по трудово или служебно правоотношение” за местната единица. Сумата от наетите лица в местните единици да е равна на код 1000, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ за предприятието.

“Среден брой през годината на наетите лица по договор за управление и контрол” за местната единица. Сумата от наетите лица по договор за управление и контрол в местните единици да е равна на код 1400, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ за предприятието.

“Среден брой през годината на работещите собственици” за местната единица. Сумата от работещите собственици в местните единици да е равна на код 1600, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ за предприятието.

“Среден брой през годината на наетите лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател” за местната единица. Сумата от наетите лица, които имат само извънтрудови правоотношения (граждански договор) и не работят при друг работодател в местните единици да е равна на код 1510, к. 1 от „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд“ за предприятието.

СПРАВКА ЗА ГРУПА ПРЕДПРИЯТИЯ
ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

Обща информация за Групата от предприятия (ГП):

1.	<p>Вашето предприятие част от ГП ли е? <i>(Моля, отбележете само един отговор! Виж Указанието за определение на ГП)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ДА, Глава на местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3 и Приложение 1) <input type="text" value="1"/> • ДА, Глава на Многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 3, Приложение 1 и Приложение 2) <input type="text" value="2"/> • ДА, Предприятие, част от местна ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5) <input type="text" value="3"/> • ДА, Част от местно контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 4 и 5) <input type="text" value="4"/> • ДА, Част от чуждо контролирана многонационална ГП (моля, попълнете 2.1.1, 2.1.2, 2.2, 4 и 6) <input type="text" value="5"/> • НЕ (въпросникът приключва тук) <input type="text" value="0"/> 				
2.	<p>Идентификация на ГП <i>(Моля, впишете името на ГП, държавата на регистрация)</i></p> <p>2.1.1. Наименование на ГП (кирилица) <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>2.1.2. Наименование на ГП (латиница) <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>2.2. Държава на регистрация на ГП <i>(предприятие - майка)</i></p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 80%; border: none;"><i>Име на държавата</i></td> <td style="width: 20%; border: none;"><i>Код ISO</i></td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black;"><input style="width: 95%;" type="text"/></td> <td style="border: 1px solid black;"><input style="width: 95%;" type="text"/></td> </tr> </table>	<i>Име на държавата</i>	<i>Код ISO</i>	<input style="width: 95%;" type="text"/>	<input style="width: 95%;" type="text"/>
<i>Име на държавата</i>	<i>Код ISO</i>				
<input style="width: 95%;" type="text"/>	<input style="width: 95%;" type="text"/>				
3.	<p>Характеристики на ГП:</p> <p>3.1. Основна дейност <i>(до втори знак по КИД 2008 – виж Приложение 3)</i> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>3.2. Допълнителна дейност <i>(до втори знак по КИД 2008 – виж Приложение 3)</i> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>3.3. Брой на предприятията в ГП <i>(без „Главата“ на ГП)</i> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>3.4. Брой на заетите лица общо за ГП за 2016 г. <i>(виж указанията)</i> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>3.5. Консолидиран оборот на ГП за 2016 г. в хил. лв. <i>(виж указанията)</i> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p>				
4.	<p>Идентификация на прекия собственик: <i>(Моля, впишете Вашия пряк собственик с най-голям процент на притежание (може и по-малко от 50 % от собствения капитал, акции и др.))</i></p> <p>4.1.1. Наименование на собственика <i>(кирилица)</i> <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>4.1.2. Наименование на собственика <i>(латиница)</i> <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>4.2. Държава на собственика: <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>4.3. ЕИК на собственика <i>(ако е българско юридическо лице)</i> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>4.4. Процент на собствеността: <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> , <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p>				
5.	<p>Идентификация на крайния (ултимативния) собственик <i>(ако е българско юридическо / физическо лице)</i></p> <p>5.1. Наименование на ултимативния собственик на ГП <i>(кирилица)</i> <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>5.2. ЕИК на ултимативния собственик <i>(юридическо лице)</i> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>5.3. ЕГН на ултимативния собственик <i>(физическо лице)</i> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>Данни за контакт</p> <p>5.4. Телефон* <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>5.5. Електронна поща <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>5.6. Интернет страница <input style="width: 90%;" type="text"/></p>				
6.	<p>Идентификация на крайния (ултимативния) собственик <i>(ако е чуждо юридическо/физическо лице)</i></p> <p>6.1. Наименование на ултимативния собственик <i>(кирилица)</i> <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>6.2. Наименование на ултимативния собственик <i>(латиница)</i> <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>6.3. Държава на регистрация на ултимативния собственик на ГП</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 80%; border: none;"><i>Име на държавата</i></td> <td style="width: 20%; border: none;"><i>Код ISO</i></td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black;"><input style="width: 95%;" type="text"/></td> <td style="border: 1px solid black;"><input style="width: 95%;" type="text"/></td> </tr> </table> <p>Данни за контакт</p> <p>6.3. Телефон* <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/> <input style="width: 40px;" type="text"/></p> <p>6.4. Електронна поща <input style="width: 90%;" type="text"/></p> <p>6.5. Интернет страница <input style="width: 90%;" type="text"/></p>	<i>Име на държавата</i>	<i>Код ISO</i>	<input style="width: 95%;" type="text"/>	<input style="width: 95%;" type="text"/>
<i>Име на държавата</i>	<i>Код ISO</i>				
<input style="width: 95%;" type="text"/>	<input style="width: 95%;" type="text"/>				

* В първата клетка се вписва кода за национално избирание/кода на мобилния оператор, а във втората номера на телефона/факса. (отнася се за всички полета от този вид във въпросника).

УКАЗАНИЯ

Въпросникът има за цел да се открият сложни и големи предприятия, извършващи икономическа дейност на територията на Република България и формиращи статистически единици от вид „Група предприятия“ по смисъла на:

- 1) Регламент на Съвета (ЕЕС) № 696/93 за изследване и анализ на статистически единици от производствената система на Общността;
- 2) Регламент на Съвета (177/2008) за Статистическите бизнес регистри;
- 3) Европейско законодателство за малките и средни предприятия (Регламент № 96/280/ЕС);
- 4) Директива (2001/34/ЕО) относно допускането на ценни книжа до официална регистрация на фондова борса и относно информацията, която подлежи на публикуване;
- 5) Втора директива на Съвета (89/646/ЕЕС) за координиране на законите, регламентите и административните постановления, отнасящи се до кредитните институции;
- 6) Закон за счетоводството на Р България.

Под статистическа единица от вид „Група предприятия“ се разбира група от две и повече юридически лица (предприятия), свързани помежду си с правни (юридически) и/или финансови връзки, контролирани от т.н. „Глава на групата или предприятие-майка“. Предприятието-майка е местно или чуждестранно юридическо лице, което не е контролирано директно или индиректно от друго юридическо лице. Групата предприятия се състои от Предприятие-майка и филиали (дъщерни компании).

1. Типове групи предприятия:

1.1 Многонационални - Група предприятия с поне две предприятия, намиращи се в различни страни:

- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **чуждестранно** юридическо или физическо лице;
- Част от ГП, намираща се на територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;
- Част от ГП, намираща се извън територията на Република България, управлявана и контролирана от **местно** юридическо или физическо лице;

1.2 Местна – Група предприятия, съставена от две и повече правни единици (юридически лица), които са местни (извършват икономическа дейност на територията на Р България), управлявана и контролирана от местно юридическо или физическо лице.

2. Идентификация на ГП

При верига от свързани предприятия за определяне на ултимативния български или чуждестранен собственик се прилага правилото за „Последното предприятие, осъществяващо контрол“. Съгласно него, при наличие на свързани предприятия, при които дадено/и предприятие/я в Република България е/са собственост на чуждестранно или българско предприятие от страна X, което от своя страна е собственост на друго предприятие от страна Y, в този случай ултимативен собственик е последното предприятие от страна Y. То не е собственост на друго чуждестранно юридическо или физическо лице и осъществява непряк контрол върху предприятието, което извършва икономическа дейност на територията на Република България.

В този раздел се попълва и държавата, в която е резидент ултимативния (чуждестранен или български) собственик (юридическо или физическо лице) на предприятието, който контролира пряко или косвено повече от половината от акциите с право на глас или повече от половината от дяловете в капитала на предприятието (ГП).

3. Характеристики на ГП:

3.1 Основна дейност (до втори знак по КИД 2008) - виж Приложение 3

- Тук се посочва дейността, която формира най-голям дял на приходите от продажби/услуги/финансови операции/лихви и т.н в зависимост от вида на дейностите на предприятията в групата.

3.2 Допълнителна дейност (до втори знак по КИД 2008) - виж Приложение 3

- Допълнителна е дейността, която е отделна от основната дейност и произвежда продукти или услуги в т.ч. и за трети лица. Резултатите от допълнителната дейност са винаги допълнителни продукти или услуги на тези, получени от основната дейност.

3.3 Брой на предприятията, включени в ГП, независимо дали са български или чужди правни единици („Главата“ на ГП не се включва).

4. Идентификация на прекия собственик:

При верига от свързани предприятия за определяне на прекия местен или чуждестранен собственик се прилага правилото за най-голям или равен процент собственост на друго юридическо лице.

5. ЧЛЕНОВЕ НА ГП:

Приложение 1 се попълва при отговор „1“ или „2“ на Въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?“) от справката за ГП. Понятието „контрол“ отразява отношенията между „Правната единица - Предприятие-майка“ и „Правната единица - член от групата“. Контролът между юридическите лица е сложно понятие от икономическа гледна точка. Оперативните правила за изграждане на връзки между правни единици в рамките на ГП трябва да се обосновават на наблюдавания критерий: „доказателство за контрол“. Поради което достатъчно е поне един от следните случаи да бъде наличен, с цел определяне връзката на пряк или непряк контрол между две юридически (правни) единици:

- 1) юридическо лице, пряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице (пряк контрол);
- 2) юридическо лице непряко притежава повече от 50 % от право на глас на друго юридическо лице, чрез дъщерни предприятия (непряк контрол);
- 3) Наличие на специално законодателно постановление или наредба, което дава право на правителството да определя корпоративната политика или да назначава директорите на юридическото лице (правна единица);
- 4) юридическо лице, което изцяло консолидира отчетите на друго юридическо лице и няма друга правна единица, която да консолидира същото юридическо лице (контрол по силата на пълна консолидация);
- 5) Административни източници, събиращи декларации в изпълнение на специфични закони, данъчни или други изисквания за регулиране на пазара, в които е представена информация, дали дадено юридическо лице контролира едно или повече юридически лица, дори ако то притежава 50 и по-малко процента от правото си на глас (ефективен миноритарен контрол) и никое друго юридическо лице не притежава повече.

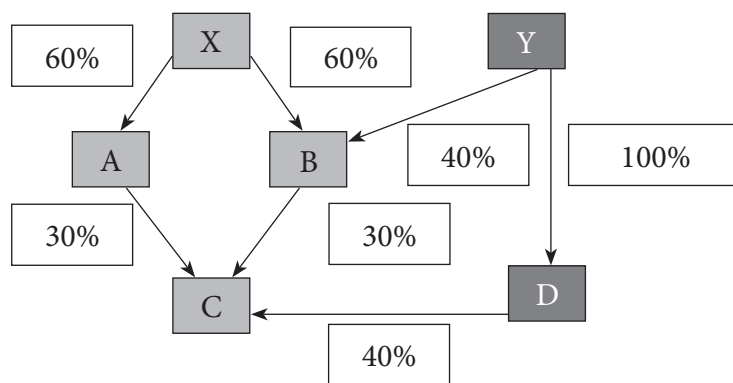
Забележка:

Възможно е, два случая (например 1 и 4) да се прилагат едновременно. Като се има предвид правилото, че една правна единица не може да се контролира от две други правни единици, де факто трябва да бъде избрана контролираща правна единица. Случай 4, може да се разглежда с по-малка тежест от случай 1, защото може да има ситуации на консолидация с по-малко от 50% собственост и ситуации без консолидация с над 50% участие в собствеността.

Пример за определяне на „Контрол“ между единици:

Фирма X притежава 60% от A и B, а A и B притежават по 30% от собствеността на C, което означава че X непряко контролира C. Въпреки че притежава непряко ($60\% * 30\% + 60\% * 30\% = 36\%$) от акционерния капитал на C, X контролира фирмата C чрез своите две дъщерни дружества A и B, чрез комбиниране на правото си на глас в C, което е ($30\% + 30\% = 60\%$). От друга страна фирма Y притежава 40% от B и 100% от фирма D, а D притежава 40% от C. Или Y притежава ($40\% * 30\% + 100\% * 40\% = 52\%$) от собствеността на C, но няма да има сила да я контролира, защото притежава само 40% от правото на глас в C. С други думи, правото на глас на фирма X е в резултат от връзките между X->A->C и X->B->C и се натрупва при определяне на действителния контрол (този контрол често се нарича „кумулятивен контрол“) – Фигура 1.

В Приложение 1 - в колона „Вид контрол“ се отбелязва с X съответния вид - пряк (директен) в колона 6, непряк (индиректен) в колона 7. В колона 8 се вписва процентът на собственост/контрол

При отговор „2“ на въпрос 1 („Вашето предприятие част от ГП ли е?“) от справка за ГП се попълва **Приложение 2 за предприятията в чужбина**, за които се посочват основна икономическа дейност по КИД-2008, брой заети лица, оборот, разходи за персонала и брутни инвестиции в дълготрайни материални активи (част от форма СПБ-13 за структурата и дейността на чуждестранните предприятия, контролирани от български предприятия, попълвана в БНБ до 2014 г.).

Брой заети лица - посочва се средногодишният брой заети лица. Показателят включва всички лица, работещи на пълно или непълно работно време, включително сезонни и надомни работници, работещи собственици, наети по договор за управление и контрол, наети по извънтрудови правоотношения (граждански договори), които не работят при друг работодател и неплатените семейни работници. Не се включват лицата, отсъстващи за неограничено време, а също и тези, предоставени по договор от други предприятия. В случай, че не разполагате с данни за брой заети лица, посочете броя на наетите лица.

Оборот - стойността на всички приходи от продажби на собствена продукция, купени и продадени в същия вид стоки, предоставени услуги и продадени суровини и материали, включително начислените акцизи, които са фактурирани през отчетния период. Не се включват приходите от продажби на дълготрайни активи, приходите от финансираня и финансовите приходи. В стойността на оборота не се включват и начислените данъци от вида на данък върху добавената стойност (ДДС), които са за сметка на крайния потребител.

В случай, че основната икономическа дейност на предприятието в чужбина е от раздел 64 - Предоставяне на финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване, за оборот се посочва „Производствена стойност“.

Производствена стойност се изчислява като:

Лихви за получаване и подобен приход

- дължими лихви и подобни такси,
- + комисионни за получаване,
- + доход от акции и други ценни книжа с променлив доход,
- + нетна печалба или нетна загуба от финансови операции,
- + други приходи от основна дейност.

В случай, че основната икономическа дейност на предприятието в чужбина е от раздел 65 - Застраховане, презастраховане и допълнително пенсионно осигуряване, без група 65.3 - Допълнително пенсионно осигуряване, за оборот се посочват „Брутни записани премии“.

В случай, че основната икономическа дейност на предприятието в чужбина е от група 65.3 - Допълнително пенсионно осигуряване, за оборот се посочват „Общи пенсионни вноски“. Тук се включват получените пенсионни вноски в рамките на отчетния период - задължителни вноски, други редовни вноски, допълнителни доброволни вноски, входящи трансфери и други вноски.

Разходи за персонала - стойността на всички видове възнаграждения и осигуровки на наетите лица (включително задължителни и доброволни осигуровки) за сметка на работодателя, извършени през отчетния период.

Брутни инвестиции в дълготрайни материални активи - стойността на направените разходи за придобиване на ДМА през отчетния период, които включват фактически извършените разходи за изграждане на сгради и инженерни строителни съоръжения чрез възлагане и по стопански начин, за доставка и монтаж на ДМА, за закупуване на машини, съоръжения, оборудване и транспортни средства, за геоложки и хидроложки проучвания, за проучвателни и проектантски работи, обслужващи строителството и други разходи, свързани с придобиването на ДМА. В обема на разходите за придобиване на ДМА не се включват текущите разходи по поддържане на наличните ДМА.

Показателите оборот, разходи за персонала и брутни инвестиции в дълготрайни материални активи се попълват в хил. лв., като данните в чуждестранна валута се преизчисляват по средния за отчетната година валутен курс на БНБ за съответната чуждестранна валута.

Агрегирана класификация на икономическите дейности на ниво раздел (КИД-2008)

Код	Наименование
01	Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности
02	Горско стопанство
03	Рибно стопанство
05	Добив на въглища
06	Добив на нефт и природен газ
07	Добив на метални руди
08	Добив на неметални материали и суровини
09	Спомагателни дейности в добива
10	Производство на хранителни продукти
11	Производство на напитки
12	Производство на тютюневи изделия
13	Производство на текстил и изделия от текстил, без облекло
14	Производство на облекло
15	Обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм
16	Производство на дървен материал и изделия от дървен материал и корк, без мебели; производство на изделия от слама и материали за плетене
17	Производство на хартия, картон и изделия от хартия и картон
18	Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители
19	Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти
20	Производство на химични продукти
21	Производство на лекарствени вещества и продукти
22	Производство на изделия от каучук и пластмаси
23	Производство на изделия от други неметални минерални суровини
24	Производство на основни метали
25	Производство на метални изделия, без машини и оборудване
26	Производство на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти
27	Производство на електрически съоръжения
28	Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение
29	Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета
30	Производство на превозни средства, без автомобили
31	Производство на мебели
32	Производство, неклассифицирано другаде
33	Ремонт и инсталиране на машини и оборудване
35	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива
36	Събиране, пречистване и доставяне на води
37	Събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води
38	Събиране и обезвреждане на отпадъци; рециклиране на материали
39	Възстановяване и други услуги по управление на отпадъци
41	Строителство на сгради
42	Строителство на съоръжения
43	Специализирани строителни дейности
45	Търговия на едро и дребно с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт
46	Търговия на едро, без търговията с автомобили и мотоциклети
47	Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети
49	Сухопътен транспорт
50	Воден транспорт
51	Въздушен транспорт
52	Складиране на товари и спомагателни дейности в транспорта

Код	Наименование
53	Пощенски и куриерски дейности
55	Хотелиерство
56	Ресторантьорство
58	Издателска дейност
59	Производство на филми и телевизионни предавания, звукозаписване и издаване на музика
60	Радио- и телевизионна дейност
61	Далекосъобщения
62	Дейности в областта на информационните технологии
63	Информационни услуги
64	Предоставяне на финансови услуги, без застраховане и допълнително пенсионно осигуряване
65	Застраховане, презастраховане и допълнително пенсионно осигуряване
66	Спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането
68	Операции с недвижими имоти
69	Юридически и счетоводни дейности
70	Дейност на централни офиси; консултантски дейности в областта на управлението
71	Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи
72	Научноизследователска и развойна дейност
73	Рекламна дейност и проучване на пазари
74	Други професионални дейности
75	Ветеринарномедицинска дейност
77	Даване под наем и оперативен лизинг
78	Дейности по наемане и предоставяне на работна сила
79	Туристическа агентска и операторска дейност; други дейности, свързани с пътувания и резервации
80	Дейности по охрана и разследване
81	Дейности по обслужване на сгради и озеленяване
82	Административни офис дейности и друго спомагателно обслужване на стопанската дейност
84	Държавно управление
85	Образование
86	Хуманно здравеопазване
87	Медико-социални грижи с настаняване
88	Социална работа без настаняване
90	Артистична и творческа дейност
91	Други дейности в областта на културата
92	Организиране на хазартни игри
93	Спортни и други дейности, свързани с развлечения и отдых
94	Дейности на организации с нестопанска цел
95	Ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи
96	Други персонални услуги
97	Дейности на домакинства като работодатели на домашен персонал
98	Недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление
99	Дейности на екстериториални организации и служби

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

БАЛАНС КЪМ 31.12. 2016 ГОДИНА

АКТИВ			
Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Нематериални активи			
Програмни продукти	22110		
Репутация	22120		
Други	22130		
Общо за раздел А	22100		
Б. Инвестиции			
I. Земя и сгради	22210		
в т.ч. земя и сгради, използвани за собствени нужди	22211		
II. Инвестиции в дъщерни, съвместни, асоциирани и други предприятия, в които застрахователното предприятие има дялово участие			
Акции и дялове в дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	22221		
Дългови ценни книжа, издадени от дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия, както и предоставените им заеми	22222		
Други дялови участия	22223		
Дългови ценни книжа, издадени от други предприятия, в които застрахователното предприятие има дялово участие, както и предоставените им заеми	22224		
Общо за група II	22220		
III. Други финансови инвестиции			
Акции и други ценни книжа с променлив доход и дялове в инвестиционни фондове	22231		
Дългови ценни книжа и други ценни книжа с фиксиран доход	22232		
в т.ч. ценни книжа, издадени и гарантирани от държавата	22239		
Участие в инвестиционни пулове	22233		
Заеми, гарантирани с ипотеки	22234		
Други заеми	22235		
Депозити в банки	22236		
Други	22237		
Общо за група III	22230		
IV. Депозити в цеденти	22240		
Общо за раздел Б	22200		
В. Инвестиции в полза на полици по застраховка "ЖИВОТ", свързана с инвестиционен фонд			
Инвестиции в земя и сгради	22310		
Други финансови инвестиции	22320		
Общо за раздел В	22300		
Г. Вземания			
I. Вземания от директни застрахователни операции			
Вземания от застраховани/застраховачи лица	22411		
в това число:			
Вземания от дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	22417		
Вземания от предприятия, в които застрахователя има дялово участие	22418		
Вземания от посредници	22412		

АКТИВ

Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
в това число:			
Вземания от дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	22413		
Вземания от предприятия, в които застрахователя има дялово участие	22414		
Общо за група I	22410		
II.Вземания от презастрахователни операции	22420		
в това число:			
Вземания от дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	22421		
Вземания от предприятия, в които застрахователя има дялово участие	22422		
III.Други вземания			
Вземания по регреси и абандони	22431		
в това число:			
Вземания от дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	22437		
Вземания от предприятия, в които застрахователя има дялово участие	22438		
Други вземания	22432		
в това число:			
Вземания от дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	22433		
Вземания от предприятия, в които застрахователя има дялово участие	22434		
Данъци за възстановяване	22435		
от тях: от общините	22436		
Общо за група III	22430		
Общо за раздел Г	22400		
Д. Други активи			
I.Други материални активи			
Машини, съоръжения и оборудване	22511		
Други	22512		
Общо за група I	22510		
II.Парични наличности и парични еквиваленти			
Парични наличности по банкови сметки	22521		
в т.ч. блокирани парични средства	22525		
Парични наличности по каса	22522		
в т.ч. легова равностойност на чуждестранната валута	22526		
Парични еквиваленти	22523		
Общо за група II	22520		
III.Други	22530		
Общо за раздел Д	22500		
Е. Разходи за бъдещи периоди и натрупан доход			
I.Натрупана лихва и рента /наем/	22610		
II.Отсрочени аквизиционни разходи	22620		
III.Други разходи за бъдещи периоди и натрупан доход	22630		
Общо за раздел Е	22600		
Сума на актива (А+Б+В+Г+Д+Е)	22000		
Ж. Условни активи	22700		

ПАСИВ

Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Капитал и резерви			
I. Записан акционерен капитал или еквивалентни фондове	23110		
в това число:			
Невнесен капитал	23111		
Изкупени собствени акции	23112		
II. Премии от емисии	23120		
III. Преоценъчен резерв	23130		
IV. Резерви	23140		
V. Неразпределена печалба	23150		
VI. Непокрита загуба	23160		
VII. Печалба / загуба за финансовата година	23170		
Общо за раздел А	23100		
Б. Подчинени пасиви	23200		
В. Технически резерви			
1. Пренос-премиен резерв			
Брутна сума	23311		
Дял на презастрахователите	23312		
Пренос-премиен резерв, нетен от презастраховане	23310		
2. Резерв за неизтекли рискове	23320		
3. Математически резерв			
Брутна сума	23331		
Дял на презастрахователите	23332		
Математически резерв, нетен от презастраховане	23330		
4. Резерв за предстоящи плащания			
Брутна сума	23341		
Дял на презастрахователите	23342		
Резерв за предстоящи плащания, нетен от презастраховане	23340		
5. Запасен фонд	23350		
6. Капитализирана стойност на пенсиите			
Брутна сума	23361		
Дял на презастрахователите	23362		
Капитализирана стойност на пенсиите, нетна от презастраховане	23360		
7. Резерв за бъдещо участие в дохода	23370		
8. Резерв за бонуси и отстъпки	23380		
9. Други технически резерви			
Брутна сума	23391		
Дял на презастрахователите	23392		
Други технически резерви, нетни от презастраховане	23390		
Общо за раздел В, нето от презастраховане	23300		
Г. Резерви по застраховка "ЖИВОТ", свързани с инвестиционен фонд			
Брутна сума	23410		
Дял на презастрахователите	23420		
Сума, нетна от презастраховане	23400		
Д. Депозити, получени от презастрахователи	23500		

ПАСИВ

Раздели, групи, статии	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
Е. Задължения			
I. Задължения по преки застрахователни операции	23610		
в това число:			
Задължения към дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	23611		
Задължения към предприятия, в които застрахователя има дялово участие	23612		
II. Задължения по презастрахователни операции	23620		
в това число:			
Задължения към дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	23621		
Задължения към предприятия, в които застрахователя има дялово участие	23622		
III. Облигационни заеми	23630		
в това число:			
Задължения към дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	23631		
Задължения към предприятия, в които застрахователя има дялово участие	23632		
IV. Задължения към кредитни институции	23640		
в това число:			
Задължения към дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	23641		
Задължения към предприятия, в които застрахователя има дялово участие	23642		
V. Други задължения	23650		
в това число:			
Задължения към дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	23657		
Задължения към предприятия, в които застрахователя има дялово участие	23658		
Задължения към персонала	23651		
Задължения към социалното осигуряване	23652		
Данъчни задължения	23653		
от тях: към общините	23655		
Общо за раздел Е	23600		
Ж. Натрупвания и доход за бъдещи периоди	23700		
Сума на пасива (А+Б+В+Г+Д+Е+Ж)	23000		
З. Условни пасиви	23800		

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ ЗА 2016 ГОДИНА

Показатели	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
I. Технически отчет - общо застраховане			
1. Спечелени премии, нетни от презастраховане	24100		
Брутни начислени (записани) премии	24110		
в т.ч. върнати премии и отписани вземания по предсрочно прекратени договори, сключени през отчетния период (приспадат от брутните начислени премии)	24111		
Отстъпени премии на презастрахователи	24120		
Промяна в брутния размер на пренос-премийния резерв (+/-)	24130		
в т.ч. допълнителна сума за неизтекли рискове	24131		
Промяна в дела на презастрахователите в пренос-премийния резерв (+/-)	24140		
2. Разпределен приход от инвестиции, пренесен от нетехническия отчет (код 26600)	24200		
3. Друг технически приход, нетен от презастраховане	24300		
4. Възникнали претенции, нетни от презастраховане	24400		
Изплатени претенции, нетни от презастраховане	24410		
Брутна сума	24411		
Дял на презастрахователите	24412		
Промяна в брутната сума на резерва за предстоящи плащания (+/-)	24420		
Промяна в дела на презастрахователите в резерва за предстоящи плащания (+/-)	24430		
5. Промени в други технически резерви, нетни от презастраховане, които не са показани в други позиции	24500		
Промяна в брутната сума на други застрахователни резерви (+/-)	24510		
Промяна в дела на презастрахователите в други застрахователни резерви (+/-)	24520		
6. Бонуси, отстъпки и участие в положителния финансов резултат, нетни от презастраховане	24600		
7. Нетни оперативни разходи	24700		
Аквизиционни разходи	24710		
в т.ч. аквизиционни комисионни	24711		
Промяна в отсрочените аквизиционни разходи (+/-)	24720		
Административни разходи	24730		
Презастрахователни комисиони и участие в печалбата	24740		
Общозастрахователни дружества	24741		
Презастрахователни дружества	24742		
8. Други технически разходи, нетни от презастраховане	24800		
9. Промяна в запасния фонд (+/-)	24900		
10. Междинен сбор - салдо на техническия отчет по общо застраховане (1+2+3-4-5-6-7-8+9)	24000		
II. Технически отчет - животозастраховане			
1. Спечелени премии, нетни от презастраховане	25100		
Брутни начислени (записани) премии	25110		
Отстъпени премии на презастрахователи	25120		
Промяна в брутния размер на пренос-премийния резерв (+/-)	25130		
Промяна в дела на презастрахователите в пренос-премийния резерв (+/-)	25140		
2. Приход от инвестиции	25200		
Приход от дялови участия	25210		
в т.ч. приход, получен от дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	25211		
Приход от други инвестиции	25220		
в т.ч. приход, получен от дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	25225		
Приход от земя и сгради	25221		
Приход от други инвестиции	25222		
Положителни разлики от преоценка на стойността на инвестициите	25230		
Печалби от реализацията на инвестиции	25240		
3. Нереализирани печалби от инвестиции	25300		
4. Друг технически приход, нетен от презастраховане	25400		

Показатели	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
5. Възникнали претенции, нетни от презастраховане	25500		
Изплатени суми и обезщетения	25510		
Брутна сума	25511		
Дял на презастрахователите	25512		
Промяна в резерва за предстоящи плащания	25520		
Брутна сума (+/-)	25521		
Дял на презастрахователите (+/-)	25522		
6. Промени в други технически резерви, нетни от презастраховане, които не са показани в други позиции	25600		
Математически резерв, нетен от презастраховане	25610		
Брутна сума (+/-)	25611		
Дял на презастрахователите (+/-)	25612		
Други застрахователни резерви, нетни от презастраховане (+/-)	25620		
Брутната сума (+/-)	25621		
Дял на презастрахователите (+/-)	25622		
7. Бонуси, отстъпки и участие в положителния финансов резултат, нетни от презастраховане	25700		
8. Нетни оперативни разходи	25800		
Аквизиционни разходи	25810		
в т.ч. аквизиционни комисионни	25811		
Промяна в отсрочените аквизиционни разходи (+/-)	25820		
Административни разходи	25830		
Презастрахователни комисиони и участие в печалбата	25840		
9. Разходи по инвестиции	25900		
Разходи по управление на инвестициите	25910		
Отрицателни разлики от преоценка на стойността на инвестициите	25920		
Загуби от реализацията на инвестиции	25930		
10. Нереализирани загуби от инвестиции	25950		
11. Други технически разходи, нетни от презастраховане	25960		
в т.ч. върнати премии и отписани вземания по предсрочно прекратени договори, сключени през предходни отчетни периоди	25961		
12. Разпределен приход от инвестиции, пренесен в нетехническия отчет (код 26400)	25970		
13. Междинен сбор - салдо на техническия отчет по животозастраховане (1+2+3+4-5-6-7-8-9-10-11-12)	25000		
III. Нетехнически отчет			
1. Салдо по техническия отчет - общо застраховане (код 24000)	26100		
2. Салдо по техническия отчет - животозастраховане (код 25000)	26200		
3. Приходи от инвестиции	26300		
Приход от дялови участия	26310		
в т.ч. приход, получен от дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	26311		
Приход от други инвестиции	26320		
в т.ч. приход, получен от дъщерни, съвместни и асоциирани предприятия	26325		
Приход от земя и сгради	26321		
Приход от други инвестиции	26322		
Положителни разлики от преоценка на стойността на инвестициите	26330		
Печалби от реализацията на инвестиции	26340		
4. Разпределен приход от инвестиции, пренесен от технически отчет по животозастраховане (код 25970)	26400		
5. Разходи по инвестиции	26500		
Разходи по управление на инвестициите	26510		
Отрицателни разлики от преоценка на стойността на инвестициите	26520		
Загуби от реализацията на инвестиции	26530		
6. Разпределен приход от инвестиции, пренесен в технически отчет по общо застраховане (код 24200)	26600		
7. Друг приход	26700		
8. Други разходи, включително преоценки на стойности	26800		
9. Печалба или загуба от присъщи дейности (+/-) (1+2+3+4-5-6+7-8)	26900		
10. Корпоративен данък	26940		
11. Други данъци	26950		
12. Печалба или загуба за финансовата година (+/-) (9-10-11)	26000		

СПРАВКА КЪМ ОТЧЕТА ЗА ДОХОДИТЕ ЗА 2016 ГОДИНА

Раздел I. Технически отчет - общо застраховане (код на реда 24730)

Показатели	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
Административни разходи (код 24730)	24750		
Материали и външни услуги	24751		
в т.ч. плащания на агенции за набиране на персонал	24758		
Възнаграждения	24752		
Осигуровки	24753		
Амортизация	24754		
Други административни разходи	24755		
в т.ч. разходи за командировки	24759		

Раздел II. Технически отчет - животозастраховане (код на реда 25830)

Показатели	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
Административни разходи (код 25830)	25850		
Материали и външни услуги	25851		
в т.ч. плащания на агенции за набиране на персонал	25858		
Възнаграждения	25852		
Осигуровки	25853		
Амортизация	25854		
Други административни разходи	25855		
в т.ч. разходи за командировки	25859		
Самостоятелни позиции:			
Приход от лихви	25860		
в това число:			
Приход от лихви от резидентни търговски банки	25865		
Приход от лихви от други финансови институции (вкл. от застрахователи)	25861		
Приход от лихви по търговски вземания	25862		
Разходи за лихви	25870		
в това число:			
Начислени лихви към резидентни търговски банки	25875		
Начислени лихви към други финансови институции (вкл. към застрахователи)	25871		
Начислени лихви по търговски задължения	25872		
Положителни разлики от промяна на валутни курсове	25880		
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	25890		

Раздел III. Нетехнически отчет

Показатели	Код на реда	Сума - хил. лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
Приход от лихви	26960		
в това число:			
Приход от лихви от резидентни търговски банки	26965		
Приход от лихви от други финансови институции (вкл. от застрахователи)	26961		
Приход от лихви по търговски вземания	26962		
Разходи за лихви	26970		
в това число:			
Начислени лихви към резидентни търговски банки	26975		
Начислени лихви към други финансови институции (вкл. към застрахователи)	26971		
Начислени лихви по търговски задължения	26972		
Положителни разлики от промяна на валутни курсове	26980		
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове	26990		

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ ЗА 2016 ГОДИНА

Показатели	Код на реда	Записан акционерен капитал и еквивалентни фондове	Премии от емисии	Преоценъчен резерв	Резерви	Натрупана печалба/загуба		Общо капитал и резерви
						Печалба	Загуба	
а	6	1	2	3	4	5	6	7
Баланс към 1 януари	71540							
Преценка на ДМА	71550							
Увеличение	71551							
Намаление	71552							
Преценка на инвестиции	71560							
Увеличение	71561							
Намаление	71562							
Отчетна печалба (загуба) за периода	71570							
Разпределение на печалба през годината	71580							
Дивиденди	71581							
Записан капитал	71582							
Резерви	71583							
Други	71584							
Покриване на загуби през годината	71590							
Изменение на капитала за сметка на собствениците	71610							
Увеличение	71611							
Намаление	71612							
Изкупени собствени акции (-)	71620							
Промени в счетоводната политика	71630							
Други изменения в собствения капитал	71640							
Баланс към 31 декември	71650							

(Хил. левове)

Дата: _____

Ръководител: _____
 Съставител: _____
 Лице за контакт: _____

(име, презиме, фамилия) (име, презиме, фамилия) (име, презиме, фамилия)

_____ (подпис) _____ (телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ЗА 2016 ГОДИНА

Наименование на паричните потоци а	Код на реда б	Сума - хил.лв.	
		текуща година 1	предходна година 2
А. Парични потоци от оперативна дейност			
Получени премии	0510		
Пряко застраховане	0511		
Получени презастрахователни премии	0512		
Платени презастрахователни премии	0515		
Платени обезщетения и суми	0520		
Пряко застраховане	0521		
Активно презастраховане	0522		
Възстановени суми от презастрахователи	0525		
Плащания за доставчици и служители	0530		
Платени аквизиционни разходи	0535		
Платени такси и вноски	0540		
Получени дивиденди	0545		
Получени лихви	0550		
Получени наеми	0555		
Платени данъци върху премиите и приходите	0560		
Други парични потоци от оперативна дейност	0565		
Нетни парични потоци от оперативна дейност (А)	0500		
Б. Парични потоци от инвестиционна дейност			
Постъпления от продажби на акции	0610		
Постъпления от правителствени ценни книжа	0620		
Постъпления от други ценни книжа с фиксиран доход	0630		
Покупка на акции	0640		
Покупка на правителствени ценни книжа	0650		
Покупка на други ценни книжа с фиксиран доход	0660		
Други парични потоци от инвестиционна дейност	0670		
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност (Б)	0600		
В. Парични потоци от финансова дейност			
Платени дивиденди	0710		
Платени лихви	0720		
Постъпления от емитирани ценни книжа	0730		
Плащания за обратно изкупени ценни книжа	0740		
Парични потоци, свързани с получени заеми	0750		
Парични потоци, свързани с предоставени заеми	0760		
Други парични потоци от финансова дейност	0770		
Нетни парични потоци от финансова дейност (В)	0700		
Г. Изменение на паричните средства през периода (А+Б+В)	0800		
Д. Парични средства в началото на периода	0850		
Е. Парични средства в края на периода	0900		

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(телефон)

Раздел II. Дълготрайни материални активи

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Отчетна стойност на нетекущите активи						в края на периода (1+2-3)	Последваща оценка	
		на постъпилите през периода		на излезлите през периода		увеличение	намаление			
		Общо	в това число: придобити по стопански начин	Общо	в т.ч. чрез продажби, бартер, безвъзмездно, апортни вноски					
а	1	2	2а	2б	3	3а	4	5	6	
Земни и сгради (код 6210)	6									
Земни (код 6211)	0300									
Земни под сгради и постройки	0310									
Обработваеми земи	0311									
Терени за отдих и развлечения и свързаните с тях повърхностни води	0312									
Други земи и свързаните с тях повърхностни води	0313									
Подобрения върху земите	0314									
Разходи по прехвърляне на собствеността върху земята	0315									
Други	0316									
в т.ч. подобрения на наети земи (от код 0310)	0317									
Сгради (код 6212)	0305									
Сгради нежилни	0320									
Сгради жилищни	0321									
Други сгради	0322									
в т.ч. разходи за ремонт на наети сгради (от код 0320)	0323									
Машини, производствено оборудване и апаратура (код 6220)	0325									
в т.ч. разходи за ремонт на наети машини, производствено оборудване и апаратура	0350									
Съоръжения и други (код 6230)	0355									
Транспортни средства (код 6231)	0400									
Информационно и комуникационно оборудване (ИКО)	0410									
Животни, отглеждани за многократно получаване на продукти от тях	0420									
Дървета, насаждения и растения, отглеждани за многократно получаване на продукти от тях	0430									
Антикварни и други произведения на изкуството	0440									
Благородни метали и скъпоценни камъни	0450									
Други ценности	0460									
Други	0470									
в т.ч. съоръжения, изградени чрез строителна дейност	0480									
в т.ч. разходи за ремонт на наети съоръжения и други (от код 0400)	0481									
	0495									

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / TP

СПРАВКА ЗА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИТЕ ПРЕМИИ И ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ПО ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ДОГОВОРИ ЗА 2016 ГОДИНА

(Левове)

Видове застраховки	Код на реда	Общо						Активно и пасивно презастраховане					
		Брутен размер на начислените застрахователни премии		Начислени застрахователни обезщетения		Отстъпени премии по пасивно презастраховане по договори, планирани на презастрахователи		Начислени премии по активно презастраховане по договори, приети от застрахователи		Получени обезщетения по пасивно презастраховане по договори, приети от презастрахователи		Изплатени обезщетения по активно презастраховане на застрахователи	
		общо	в т.ч. от населението	общо	в т.ч. на населението	общо	в т.ч. със седалище извън страната	общо	в т.ч. със седалище извън страната	общо	в т.ч. със седалище извън страната	общо	в т.ч. със седалище извън страната
а	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Животозастраховане	20100												
Застраховка "Живот" и рента	20110												
Женитбена и детска застраховка	20120												
Застраховка "Живот" (свързана с инвестиционен фонд)	20130												
Постоянна здравна застраховка	20150												
Изкупуване на капитал	20160												
Допълнителна застраховка	20160												
Застраховка "Злополука"	20170												
Застраховка "Заболяване"	20180												
Общо застраховане	20200												
Застраховка "Злополука"	20210												
Застраховка "Заболяване"	20215												
Застраховка на превозни средства	20220												
Застраховка на товари по време на превози	20225												
Застраховка "Пожар" и "Природни бедствия"	20230												
в т.ч. застраховка "Пожар"	20231												
Застраховка "Щети на имущество"	20235												
Застраховка "Гражданска отговорност" на превозни средства	20240												
Застраховка "Обща гражданска отговорност"	20245												
Застраховки на кредити, гаранции и разни финансови загуби	20250												
Застраховка на правни разноски	20255												
Помощ при пътуване	20260												
Общо	20000												

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Справката се попълва от всички застрахователни и презастрахователни предприятия, получили лиценз.

Групирането на видовете застраховки е съобразено с класификацията по раздели I и II, от приложение №1 от Кодекса за застраховане.

В колони 1 и 2 се попълва brutният размер на застрахователните премии, включително отстъпените на презастрахователи премии и получените премии по активно презастраховане. Сумата се посочва преди облагането ѝ с данък.

Застраховките на превозни средства (**код 20220**) включват: застраховка на сухопътни превозни средства, без релсови; застраховка на релсови превозни средства; застраховка на летателни апарати и застраховка на плавателни съдове, съгласно Кодекса за застраховане.

Застраховки „Гражданска отговорност на превозни средства“ (**код 20240**) включват: застраховки „Гражданска отговорност“, свързани с притежаването и използването на моторни превозни средства, летателни апарати и плавателни съдове, съгласно Кодекса за застраховане.

Застраховки на кредити, гаранции и разни финансови загуби (**код 20250**) включват: застраховка на кредити; застраховка на гаранции и застраховка на разни финансови загуби, съгласно Кодекса за застраховане.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА ЗА НАЧИСЛЕН ПРЕМИЕН ПРИХОД И ИЗПЛАТЕНИ ПРЕТЕНЦИИ
ОТ ЗАСТРАХОВАТЕЛИТЕ ПО ЧЛ. 83, АЛ. 1 ОТ ЗЗО ЗА 2016 ГОДИНА**

Видове здравноосигурителни пакети	Код на реда	Сума - хил.лв.	
		текуща година	предходна година
а	б	1	2
А. Начислен премиен приход			
Подобряване на здравето и предпазване от заболяване	011		
Извънболнична медицинска помощ	012		
Болнична медицинска помощ	013		
Стоматологични услуги	014		
Услуги, свързани с битови и други допълнителни условия при предоставяне на медицинска помощ	015		
Възстановяване на разходите	016		
Други здравноосигурителни пакети	017		
Общо за раздел А	010		
Б. Изплатени претенции			
Подобряване на здравето и предпазване от заболяване	021		
Извънболнична медицинска помощ	022		
Болнична медицинска помощ	023		
Стоматологични услуги	024		
Услуги, свързани с битови и други допълнителни условия при предоставяне на медицинска помощ	025		
Възстановяване на разходите	026		
Други здравноосигурителни пакети	027		
Общо за раздел Б	020		

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА ЗА БРУТНИТЕ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ПРЕМИИ ЗА 2016 Г.
ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ,
НАЧИСЛЕНИ ОТ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИТЕ ДРУЖЕСТВА ПО ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ**

Показатели	Код на реда	Хил. левове
а	б	1
Брутни начислени застрахователни премии по институционални сектори	800	
Нефинансови предприятия	810	
Финансови предприятия	820	
Българска народна банка	821	
Търговски банки	822	
Други финансови посредници, с изключение на застрахователни предприятия и пенсионни фондове	823	
Финансови предприятия, ангажирани със спомагателни финансови дейности - финансови къщи, обменни бюра, застрахователни и други финансови посредници	824	
Застрахователи и пенсионни фондове	825	
Застрахователи	826	
Пенсионни фондове	827	
Държавно управление	830	
Централно държавно управление	831	
Местно държавно управление	832	
Социалноосигурителни фондове	833	
Организации с нестопанска цел (фондации, творчески съюзи, синдикални организации и други)	840	
Домакинства (физически лица)	850	
Останал свят (нерезидентни единици)	860	

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Справката се попълва от застрахователните предприятия, извършващи дейности по **общо застраховане**.

Сектор "Нефинансови предприятия" включва всички единици, чиято основна дейност е производство и пазарна реализация на стоки и оказване на нефинансови услуги с цел реализиране на печалба.

Сектор "Финансови предприятия" включва:

- Българска народна банка
- Търговските банки
- Други финансови посредници, с изключение на застрахователи и пенсионни фондове - инвестиционни дружества, управляващи дружества, договорни фондове, инвестиционни посредници, национални инвестиционни фондове и лица, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, които са получили разрешение за осъществяване на сделки, свързани с ценни книжа. Включват се също и предприятията, ангажирани с финансов лизинг, корпорациите, занимаващи се с продажба/покупка на изплащане и предлагащи кредитиране за лични или търговски цели, холдингови компании, които само контролират и направляват група от подразделения, основно ангажирани с финансово посредничество и/или със спомагателни финансови дейности, но които сами по себе си не са финансови предприятия.
- Финансови предприятия, ангажирани със спомагателни финансови дейности - финансови къщи, обменни бюра, застрахователни и други финансови посредници.
- Застрахователи и пенсионни фондове - застрахователни дружества (общозастрахователни, животозастрахователни, презастрахователни) и пенсионни фондове.

Сектор "Държавно управление" включва:

- Централно държавно управление - Народно събрание, министерства, включително Министерски съвет като независима единица, агенции, които са независими юридически лица, Българска академия на науките и други автономни изследователски и научни институции, Българска национална телевизия и Българско национално радио.
- Местно държавно управление - всички общини като единици на публичната администрация.
- Социалноосигурителни фондове - институционални единици, които управляват социалноосигурителни схеми - Национален осигурителен институт, Национална здравноосигурителна каса, Учителски пенсионен фонд.

Сектор "Организации с нестопанска цел (фондации, творчески съюзи, синдикални организации и други)" се състои от институции и отделни юридически лица, **които обслужват домакинствата**. Секторът включва синдикати, политически партии, фондации, сдружения, църковни и религиозни общества, читалища и други.

Сектор "Домакинства (физически лица)" включва лица или групи от лица като потребители и производители на стоки предимно за собствена крайна употреба; еднолични търговци, водещи едностранни счетоводни записвания.

Сектор "Останал свят (нерезидентни единици)" включва всички нерезидентни институционални единици, ангажирани с операции с резидентни единици или имащи други икономически връзки с резидентни единици. Резидентите на страната са дефинирани като единици, чийто център на икономически интерес е на територията на страната, седалището им е разположено на същата територия и имат организирано производство, в което участват. Клоновете на резидентни единици в чужбина, чийто център на интерес е на територията на друга страна, се третират като нерезиденти.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА РАЗХОДИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ЗА 2016 ГОДИНА

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане към 01.01.2016 г. (незавършено строителство)	Продадени дълготрайни материални активи в процес на изграждане през 2016 г.	Разходи за придобиване на ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване		Придобити ДМА през текущата година чрез строителство и закупуване	Дълготрайни материални активи в процес на изграждане към 31.12.2016 г. (незавършено строителство)	
				общо	в т.ч. за употребявани ДМА		общо	в т.ч. увеличение или намаление от преоценка
а	6	1	2	3	4	5	6	7
Общо (4510+4520+4530+4540+4550)	4500							
Земя	4510	x	x			x		x
Сгради, строителни съоръжения и конструкции (4521+4522+4523)	4520							
Жилищни сгради	4521							
Нежилищни сгради	4522							
Строителни съоръжения и конструкции	4523							
Машини, производствено оборудване и апаратура	4530							
Транспортни средства	4540							
Други разходи	4550							

Раздел А. Въведени в действие нежилищни сгради, строителни съоръжения и конструкции през 2016 г. /включени в стойността на придобитите ДМА кодове 4522 и 4523 от колона 5, намалени със стойността на употребяваните ДМА от колона 4/

(Хил. левове)

Наименование на обекта	Код на реда	Стойност на обекта
Нежилищни сгради (4611+4612+4613)	4610	
Производствени сгради	4611	
Търговски сгради	4612	
Други видове нежилищни сгради	4613	
Строителни съоръжения и конструкции (4621+4622+4623)	4620	
Транспортна инфраструктура	4621	
Тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии	4622	
Други видове инженерно-строителни съоръжения	4623	

Дата:

Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от всички предприятия, които през 2016 г. са извършили разходи за придобиване или са придобили дълготрайни материални активи чрез действително извършени разходи за строителство и закупуване - нефинансови предприятия, съставлящи баланс; предприятия с нестопанска цел; застрахователи; специализирани инвестиционни предприятия; пенсионноосигурителни дружества; бюджетни предприятия - първостепенни разпоредители на бюджетни средства (министерства, ведомства, организации и общини) и централни офиси на банките. Бюджетните предприятия, когато имат извършени разходи само за една дейност в едно населено място, попълват един отчет, а когато разходите са за различни дейности или на различни населени места въвеждат обобщен отчет и детайлни отчети за всеки вид дейност и/или населено място (сумата от детайлните отчети трябва да е равна на общите разходи за придобиване на ДМА от обобщения отчет). Централните офиси на банките подават един отчет.

Дълготрайни материални активи /ДМА/, за които не са направени разходи от инвеститора, а са получени от дарения, не са обект на наблюдение с този формуляр.

Формулярът съдържа информация за направените разходи за придобиване на ДМА и придобитите ДМА през отчетната година и стойността на дълготрайните материални активи в процес на изграждане в началото и в края на същата (незавършено строителство), (салдото по сметка 613). Източник на информация по тези показатели са счетоводните записвания на предприятието.

Увеличението **или намалението (със знак "-")** от извършена преоценка **само** на дълготрайните материални активи в процес на изграждане към 31.12.2016. (незавършено строителство) се посочва в колона 7.

По редове се предоставя информация за структурата на разходите и придобитите ДМА по видове: земя; сгради и строителни съоръжения и конструкции; машини, производствено оборудване и апаратура; транспортни средства и други разходи.

В раздел А "Въведени в действие нежилищни сгради, строителни съоръжения и конструкции през 2016 г." се посочват данни за стойността на въведените през отчетната година нежилищни сгради и строителни съоръжения чрез ново строителство, разширение и основен ремонт.

Нежилищни сгради – на код 4610 се посочва общата стойност на нежилищните сгради.

На код 4611 - **производствени сгради** се посочва стойността на сгради, предназначени за производството на промишлена продукция, в които се извършват производствени, монтажни и складови операции (заводи, производствени корпуси, промишлени цехове и работилници), резервоари, силози и складове.

На код 4612 - **търговски сгради** се посочва стойността на сгради за търговия на едро и дребно, панаирни палати, зали за провеждане на търгове и изложбени зали, бензиностанции и др.

На код 4613 - **други видове нежилищни сгради** се посочва стойността на всички останали видове нежилищни сгради, непосочени по-горе - административни сгради; сгради за краткосрочно пребиваване (хотели и други сгради за краткосрочно пребиваване); сгради за обслужване на транспорта и съобщенията (гари, аерогари, телефонни централи, гаражи); учебни сгради и сгради за научни изследвания; медицински (здравни) сгради, сгради за културни обществени забавления, музеи и библиотеки, спортни сгради и други нежилищни сгради (селскостопански сгради, сгради с култово и религиозно предназначение, недвижими паметници на културата и други сгради, неklasифицирани другаде).

Строителни съоръжения и конструкции - на код 4620 се посочва общата стойност на строителните съоръжения и конструкции.

На код 4621 - **транспортна инфраструктура** се посочва стойността на въведените в експлоатация пътни съоръжения, свързани с транспортната инфраструктура (пътища - пътна и улична мрежа, магистрални и градски релсови пътища, самолетни писти, мостове и тунели); хидротехнически съоръжения (пристанища и водни пътища, язовири, хидромелиоративни съоръжения за напоителни и отводнителни системи).

На код 4622 - **тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии** се посочва стойността на магистрални тръбопроводи, електропроводи и далекосъобщителни линии (магистрални нефто- и газопроводи, магистрални водопроводи, магистрални далекосъобщителни линии, магистрални електропроводи); локални тръбопроводи и кабелни мрежи (локална газопроводна мрежа, локална водопроводна и топлофикационна мрежа, локална канализационна мрежа, локална електрическа и далекосъобщителна мрежа).

На код 4623 - **други видове инженерно-строителни съоръжения** се посочва стойността на всички останали строителни съоръжения, непосочени по-горе (съоръжения за спорт и развлечение, спортни терени и други строителни съоръжения, неklasифицирани другаде).

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА
ЗА ДАНЪЦИТЕ И ТАКСИТЕ ПРЕЗ 2016 ГОДИНА**

ВАЖНО: Данните се попълват в левове - цели числа, без ДДС и лихви

(Левове – цели числа)

Показатели	Код на реда	Начислени суми	Платени суми
а	б	1	2
Данъци и такси за превозни средства			
Такса при регистрация на пътни превозни средства	8461		
Данък върху превозните средства	8462		
в т. ч. данък върху корабите, вписани в регистрите на българските пристанища и въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Р България за гражданските въздухоплавателни средства	8469		
Пътна такса (винетка) - закупени в България	8464		
Данък върху нетния тонаж на корабите по Закона за корпоративното подоходно облагане	8465		
Такси за замърсяване на околната среда			
За замърсяване на водите (Тарифа за таксите, Закон за водите)	8472		
Продуктова такса (Закон за управление на отпадъците)	8473		
Такса за битови отпадъци (Закон за местните данъци и такси)	8474		
Такси за ползване на ресурси			
По Закона за защитените територии (без лечебни растения)	8475		
Ползване на водни ресурси - за водовземане (Тарифа за таксите)	8481		
Ползване на воден обект за наносни отложения от повърхностните води (Тарифа за таксите)	8486		
Добив на кариерни материали	8482		
За горите (без лечебни растения)	8483		
По Закона за лечебните растения	8476		
Лечебни растения по Закона за горите и Закона за защитените територии	8484		
За стопански риболов (Закон за рибарство и аквакултури)	8485		
Други данъци и такси			
Данък върху представителните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8491		
Данък върху социалните разходи по Закона за корпоративното подоходно облагане	8492		
Данък върху недвижимите имоти по Закона за местните данъци и такси	8493		

Декларирам, че през 2016 г. не съм плащал такса за битови отпадъци

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Справката се попълва от всички юридически лица (вкл. компании, осъществяващи финансов лизинг), които имат плащания за данъци и такси. Съгласно Регламент на ЕК 691/2011 относно Европейските икономически сметки за околната среда данъците и таксите с код на реда от 8461 до 8485 се отнасят за околната среда. Съгласно Регламент на ЕК 549/2013 относно Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз код на реда от 8491 до 8493 се отнасят за други данъци и такси. Данъците и таксите са изброени в справката, както и в настоящите указания. Попълват се съответните суми начислени и платени през отчетната година, независимо за коя година се отнасят, в ЛЕВОБЕ. Не се включват ДДС и начислените лихви.

Данъци и такси, свързани с притежаването и използването на превозни средства

Такса при регистрация на превозните средства - плащания за издаване и подмяна на документи за право на движение на пътни превозни средства, вкл. и за табели с регистрационен номер. Заплащат се еднократно при регистрацията на превозните средства.

Данък върху превозните средства – годишен данък съгласно Закона за местните данъци и такси. Освен за пътни превозни средства, данък се плаща за корабите, вписани в регистрите на българските пристанища, както и за въздухоплавателните средства, вписани в държавния регистър на Република България.

Такси за замърсяване на околната среда

Определянето на видовете такси и размера им следва спецификата на законите за околната среда, която обуславя голямото им разнообразие.

За такси за водите - плащат се такси за замърсяване, съгласно Тарифата за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване. **Не се включват** сумите за услуги по отвеждане и пречистване на отпадъчни води (ВиК, пречиствателни станции).

Закон за управление на отпадъците – плаща се или продуктова такса в ПУДООС или лицензионно възнаграждение за организации по оползотворяване на отпадъци. Таксата се плаща от лица, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. **Не се включват** отчисленията (по чл. 71а от ЗУО) при извършване на дейност по обезвреждане на отпадъци чрез депониране.

Такса за битови отпадъци се заплаща годишно към общините, съгласно Закона за местните данъци и такси.

Такси за ползване на ресурси

Закон за защитените територии - плащания за разрешителни за ползване на дървесина, разрешителни за събиране с търговски цели на гъби и диворастящи плодове.

За водни ресурси - включва такси за 1) водовземане, 2) за ползване на воден обект за изземване на наносни отложения от повърхностни води, съгласно Тарифата за таксите. **Не се включват** платените суми за услуги по доставка на вода (ВиК, Напоителни системи и други).

Такси за добив на кариерни материали – заплащат се от физически или юридически лица, които добиват кариерни материали. Таксите се определят на база брутния добив отделно за всеки вид материал.

За горите – сумите, които горските Държавни предприятия превеждат в бюджета на МЗХ, съгласно Предходните и заключителните разпоредби на Закона за горите, както и от средствата, които се внасят по силата на чл. 179, ал.1. от Закона за лова и опазването на дивечата.

Закон за лечебните растения – сумите, които се събират съгласно чл. 24 и чл. 25 от Закона за лечебните растения. Таксите се определят съгласно Тарифата за таксите, които се заплащат за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти – държавна собственост.

Лечебни растения по Закона за горите и Закона за защитените територии – сумите, които се заплащат за лечебни растения, извън списъка на лечебните растения по Закона за лечебните растения, с право на добив от горските територии, предоставени за управление на държавните предприятия или общинска собственост, както и от защитените територии.

Други данъци и такси

Други данъци върху производството се състоят от всички данъци, с които предприятията се облагат в резултат на участието им в производствената дейност, независимо от количеството или стойността на произвежданите или продаваните стоки и услуги. Другите данъци върху производството могат да бъдат дължими върху земята, дълготрайните активи или работната сила, наета в производствения процес, или върху някои дейности или операции.

С данък върху разходите се облагат следните документално обосновани разходи (съгл. чл. 204 от ЗКПО) :

- представителните разходи, свързани с дейността; допълнителни разходи на народните представители (съгл.чл.217а от ЗКПО);
- социалните разходи, предоставени в натура на работници и служители и лица, наети по договор за управление и контрол (наети лица); социалните разходи, предоставени в натура включват и разходите за вноски (премии) за допълнително доброволно осигуряване, за доброволно здравно осигуряване и за застраховки „Живот“; разходите за ваучери за храна.

С данък върху недвижимите имоти се облагат разположените на територията на страната сгради и поземлени имоти в строителните граници на населените места и селищните образувания, както и поземлените имоти извън тях (съгл. чл.10 от Закон за местни данъци и такси).

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА
ЗА ПОЛУЧЕНИТЕ СУБСИДИИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ПОМОЩИ И ИЗВЪРШЕНИТЕ РАЗХОДИ ЗА 2016 ГОДИНА**

Показатели	Код на реда	Сума - хил. лв.
а	б	1
Получени субсидии	2500	
Субсидии върху продуктите	2510	
в това число:		
- от правителството	2511	
- от Европейския съюз*	2512	
Субсидии върху производството	2520	
в това число:		
- от правителството	2521	
- от Европейския съюз*	2522	
Получени инвестиционни помощи	2600	
в т.ч. от Европейския съюз*	2610	
Извършени общо разходи, подлежащи на финансиране със субсидии	2700	
в т.ч. от Европейския съюз*	2710	

* По програми, администрирани от Националния фонд към МФ, Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“ и други програми на Европейския съюз.

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ

Субсидиите са текущи безвъзмездни плащания, които сектор „Държавно управление“ или институциите на Европейския съюз извършват към резидентни производители.

Субсидиите върху продукти са субсидии, платими за единица произведена или внесена стока или услуга.

Сумата на субсидиите върху продукти може да се определи по следните начини:

- конкретна парична сума за количествена единица стока или услуга;
- определен процент от цената за единица;
- разликата между конкретна целева цена и платената от купувача пазарна цена.

Субсидии върху производството се състоят от субсидии, с изключение на субсидиите върху продуктите, които резидентните производствени единици могат да получават поради това, че извършват производствена дейност. За своята непазарна продукция непазарните производители могат да получават други субсидии върху производството само ако тези плащания от сектор „Държавно управление“ зависят от общи разпоредби, приложими както за пазарните, така и за непазарните производители.

Примерите за други субсидии върху производство включват:

- субсидии за работна заплата или работна сила като субсидии, платими за общите разходи за работна заплата или общата работна сила, или за наемането на работа на определени категории лица, като лица с физически увреждания или такива, които са били безработни продължително време, или за разходите по схеми за обучение, организирани или финансирани от предприятията;
- субсидии за намаляване на замърсяването: те се състоят от текущи субсидии, предназначени да покрият някои или всички разходи по допълнителното преработване, предприето за намаляване или предотвратяване на отделянето на замърсители в околната среда;
- субсидии за лихвени облекчения в полза на резидентни производствени единици, дори когато са предназначени за насърчаване на капиталобразуването. Когато дадена субсидия е предназначена да финансира както погасяването на дълга, така и плащането на лихвата по него, и когато не е възможно тя да бъде разпределена по двата елемента, цялата субсидия се разглежда като инвестиционна субсидия. Субсидиите за лихвени облекчения са текущи трансфери, предназначени за облекчаване на оперативните разходи на производителите. Те се разглеждат в сметките като субсидии за ползващите се от тях производители дори когато разликата в лихвата се плаща пряко от държавното управление на предоставящата заема кредитна институция;
- компенсиране над нивото на ДДС, произтичащо от системата на пропорционално данъчно облагане, често срещана например в селското стопанство.

Инвестиционните помощи се състоят от капиталови трансфери в брой или натура, извършвани от сектор „Държавно управление“ или сектор „Останал свят“ към други резидентни или нерезидентни институционални единици, за финансиране изцяло или частично на разходите им за придобиване на дълготрайни активи.

Извършени общо разходи, подлежащи на финансиране със субсидии включват текущи разходи и разходи за нефинансови дълготрайни активи.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

**СПРАВКА ЗА ПРИТЕЖАВАНИТЕ ДЪЛГОВИ ЦЕННИ КНИЖА И ФИНАНСОВИ ДЕРИВАТИ
ПО ИНСТИТУЦИОНАЛНИ СЕКТОРИ КЪМ 31.12.2016 ГОДИНА**

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Номинална стойност	Стойност преди последна преоценка	Преоценена стойност към 31.12.2016
а	б	1	2	3
Притежавани финансови активи в ценни книжа (вкл. лихви)* и деривати по институционални сектори издатели				
I. Облигации	2300			
1. Краткосрочни корпоративни облигации	2310			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2311			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2312			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2313			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2314			
Застрахователи	2315			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2316			
2. Дългосрочни корпоративни облигации	2320			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2321			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2322			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2323			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2324			
Застрахователи	2325			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2326			
3. Общински облигации	2330			
Дългосрочни	2331			
Краткосрочни	2332			
II. Държавни ценни книжа	2340			
Дългосрочни	2341			
Краткосрочни	2342			
III. Други дългови инструменти и права	2350			
1. Други дългосрочни дългови инструменти и права	2360			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2361			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2362			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2363			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2364			
Застрахователи	2365			
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2366			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2367			

(Хил. левове)

Показатели	Код на реда	Номинална стойност	Стойност преди последна преоценка	Преоценена стойност към 31.12.2016
а	б	1	2	3
2. Други краткосрочни дългови инструменти и права	2370			
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2371			
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2372			
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2373			
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2374			
Застрахователи	2375			
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2376			
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2377			
IV. Финансови деривати и опции върху акции на наетите лица на:	2380	х		
Нефинансови предприятия, вкл. централните управления	2381	х		
Търговски банки и фондове на паричния пазар	2382	х		
Инвестиционни дружества от затворен или отворен тип и договорни фондове	2383	х		
Инвестиционни посредници; дружества със специална инвестиционна цел (АДСИЦ); управляващи дружества; предприятия за финансов лизинг, факторинг и кредитиране извън банковата система; предприятия със спомагателни дейности във финансовите услуги и застраховането; холдингови дружества (вкл. нефинансови), държащи контролния пакет акции, без да управляват; централни управления, чиито дъщерни дружества са финансови предприятия	2384	х		
Застрахователи	2385	х		
Общини и предприятия финансирани от местните бюджети	2386	х		
Издадени от нерезидентни единици - чуждестранни юридически лица	2387	х		
Общо (I + II + III + IV)	2400			

* Начислената лихва се записва към финансовия инструмент, по който се начислява.

Дата: Ръководител: Съставител:

(име, презиме, фамилия)

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

Указания за попълване на Справката за притежаваните дългови ценни книжа и финансови деривати по институционални сектори

Тази справка разглежда **част от притежаваните ценни книжа** на предприятието. Тя съдържа информация за облигациите, държавните ценни книжа и другите дългови инструменти и права, разпределени по институционални сектори издатели на ценните книжа, като отразява статистическите изисквания на Европейските институции.

Ценните книжа се класифицират като краткосрочни или дългосрочни в зависимост от времето от издаването до настъпване **на падежа като краткосрочни със срок до 1 година или дългосрочни със срок над 1 година, за разлика от възприетия класификационен подход в практиката на предприятието, където ценните книжа са класифицирани в зависимост от намеренията на предприятието да извършва операции с тях.**

Позицията „Други дългови инструменти и права“ включва всички останали сделки с **търгуеми дългови инструменти и права** различни от компенсаторни инструменти, инвестиционни бонове, изкупени собствени облигации, менителници и записи на заповед.

В справката са включени и притежаваните финансови деривати.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР										Обл.	Общ.	Дейност	Звено

ОТЧЕТ ЗА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА, СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ЗА 2016 ГОДИНА

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение

Раздел 1. Среден списъчен брой и начислени средства за работна заплата

	Код на реда	Среден списъчен брой		Средства за работна заплата (в левове - цели числа)
		Общо	в т.ч. жени	Общо
а	б	1	2	3
Наети лица по трудово или служебно правоотношение (на пълно и непълно работно време)	1000			
в т.ч. без лицата в отпуск по майчинство (от код 1010 до код 1090)	1001			x
от код 1001: жени	1002	x	x	
Наетите от код 1001 по Национална класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г.:				
Ръководители	1010			
Специалисти	1020			
Техници и приложни специалисти	1030			
Помощен административен персонал	1040			
Персонал, зает с услуги за населението, търговията и охраната	1050			
Квалифицирани работници в селското, горското, ловното и рибното стопанство	1060			
Квалифицирани работници и сродни на тях занаятчии	1070			
Машинни оператори и монтажници	1080			
Професии, неизискващи специална квалификация	1090			
Наети лица на непълно работно време без лицата в отпуск по майчинство				
- непреизчислени към пълна заетост	1200			x
- преизчислени към пълна заетост - от код 1001	1300			

Раздел 2. Движение и отработено време

		Код на реда	Брой
а		б	1
Наличност, приемане и напускане	Наличност по списък в началото на годината	1810	
	Приети от началото на годината - общо	1820	
	Напуснали през годината - общо	1840	
	Наличност по списък в края на годината (код 1810 + код 1820 - код 1840)	1880	
Отработено и платено време през годината	Отработени човекодни	1910	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1911	
	Човекодни за действително използван платен отпуск и престой	1920	
	в т.ч. от наетите на непълно работно време	1921	
	Отработени човекочасове	1930	
в т.ч. от наетите на непълно работно време	1931		

Раздел 3. Начислени средства за работна заплата и други разходи за труд на работодателя

		Код на реда	От началото на годината (в левове - цели числа)
а		б	1
Начислени средства за работещите по трудово и служебно правоотношение	Работна заплата - общо (код 3100 = код 3120 + код 3130 + код 3140 + код 3150) (код 3100 = код 1000 к.3)	3100	
	в т.ч.		
	Основна заплата за действително отработено време	3120	
	Възнаграждение над основната заплата (наднормено и премии по системите за заплащане на труда)	3130	
	в т.ч.		
	годишни, шестмесечни, тримесечни премии, целеви награди, извънредни заплати и други еднократни възнаграждения	3133	
	Възнаграждение за платен отпуск	3140	
	Допълнителни и други възнаграждения (за нощен труд, работа на смени, професионален стаж, извънреден труд) по КТ, ЗДС, друг закон, колективен или индивидуален трудов договор	3150	
	Обезщетения по КТ, ЗДС и КСО	3160	
	в т.ч.		
	по чл. 200, ал. 3 от КТ и чл. 104, ал. 4 от ЗДС	3161	
	по чл.222, ал. 1 и 2 от КТ и чл. 104, ал. 1 и 2 от ЗДС	3162	
	по чл. 220, ал. 1 и чл. 225 от КТ и чл. 104, ал.3 от ЗДС	3163	
	Социални и здравни осигуровки (вкл. доброволни и фонд "Безработица")	3170	
	от тях:		
	За задължително обществено осигуряване (вкл. здравно)	3171	
За доброволно допълнително осигуряване, за сметка на работодателя (вкл. здравно)	3172		
Други социални разходи и надбавки	3180		
Данък върху социалните разходи	3190		
Разходи за обучение на персонала	3191		
Други разходи, свързани с наетите лица	3192		
Субсидии, получени от работодателя	3193		

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл.111 от КТ) и работещи собственици

	Код на реда	Среден брой през годината	в т.ч. жени	Разходи за възнаграждения (в левове - цели числа)
а	б	1	2	3
Наети лица по договор за управление и контрол (без тези, включени в кодове 1000, 1500 и 1600)	1400			
Наети лица по извънтрудови правоотношения (граждански договор)	1500			
в т.ч. наети лица, които имат само граждански договор и не работят при друг работодател	1510			
Наети лица по чл.111 от КТ за допълнителен труд	1530			
Работещи собственици (без тези, включени в код 1000 и код 1400)	1600			
Социални и здравни осигуровки	3300	х	х	

 Дата:

 Ръководител:

 Съставител:

(име, презиме, фамилия)

 Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия)

(подпис)

(телефон)

УКАЗАНИЯ
ЗА ОТЧИТАНЕ НА ЗАЕТИТЕ ЛИЦА И СРЕДСТВАТА
ЗА РАБОТНА ЗАПЛАТА И ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ТРУД ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Годишното отчитане на заетите лица и средствата за работна заплата и други разходи за труд се извършва чрез формуляра по труда "Отчет за заетите лица, средства за работна заплата и други разходи за труд". Включват се както българските, така и смесените предприятия с чуждо участие в страната. Отчетът по труда се съставя за целия календарен период с данни, извлечени от първичната документация.

В годишния формуляр за 2016 година са включени допълнителни показатели за отработеното време и разходите за труд, свързани с наетите лица по трудово или служебно правоотношение. Събирането на информация за тези показатели произтича от разпоредбите на Регламент №530/1999 на Съвета и Регламент № 1737/2005 на Европейската Комисия и има за цел осигуряването на съпоставима информация за пазара на труда в Европейската общност.

Основен източник на информация при попълването на отчета са ведомостите за заплати.

Обработката на информацията от годишната отчетност по труда в НСИ се извършва по местонамиране на дейността на местните единици (поделенията), а не по седалище на предприятието. За целта всички предприятия, които имат местни единици – цехове, клонове, офиси и т.н. на територията на друга община и не са на самостоятелен баланс представят:

- общ отчет – попълва се от отчетната единица по всички раздели и включва данните на всички цехове, клонове, офиси и т.н. независимо от местонамирането им;

- отделни отчети за всички цехове, клонове, офиси и т.н. с попълнени всички раздели. Сборът от данните на тези отчети трябва да бъде равен на съответните данни от общия отчет.

УКАЗАНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ

Част I. Наети лица по трудово и служебно правоотношение.

1. В списъчния брой на персонала **се включват** всички лица, приети на работа /постоянна, временна и сезонна/, които са в трудово правоотношение съгласно КТ, или в служебно правоотношение съгласно ЗДС с отчетната единица. Лицата се включват в списъчния състав от деня на зачисляването им на работа.

На код 1000 се включват и лицата, назначени със срочни трудови договори по условията на Закона за насърчаване на заетостта, както и тези по ПМС № 66/28.03.96 година, ПМС № 212 от 1993г. и ПМС № 258 от 02.12.2005 година.

На код 1000 се включват и наетите лица по договор за управление и контрол, на които основното работно място и прослужен трудов стаж (съгласно СС-19 т.1) е в отчетната единица. Техните средства се посочват на код 1000 кол. 3 (респ. на код 3100), но само тази част от тях, която е посочена като заплащане в договора им с отчетната единица. Другите възникнали плащания извън този договор, имащи характер на хонорари и др. подобни плащания, трябва да бъдат посочени на код 1400 кол. 3.

Лицата, работещи на **непълно работно време се преизчисляват в еквиваленти на пълна заетост**. За да се преизчисли на база пълна заетост, списъчният брой на наетите на непълно работно време се умножава с коригиращ коефициент, изразяващ отношението между нормалната продължителност на работното време на едно наето лице на непълно работно време към нормалната продължителност на работното време на едно наето лице на пълно работно време.

Включват се и лицата, временно отсъстващи поради болест, неплатен отпуск не по-дълъг от три месеца, отпуск по майчинство.

2. **Не се включват:** лицата в неплатен отпуск за повече от три месеца; сезонните работници, намиращи се в отпуск, когато не им се начислява работна заплата; лицата, сключили граждански договор за работа; наетите лица по чл. 111 от КТ; лицата, изпратени на работа в чужбина от български посредник, както и начислените за тях суми за трудово възнаграждение и осигуровки.

3. Изчисляването на показателя „Среден списъчен брой“ (ССБ) е съгласно „Методика за изчисляване на списъчния и средния списъчен брой на персонала“, утвърдена със Заповед на председателя на НСИ, и се определя по метода на средната аритметична величина.

3.1. Средният списъчен брой на наетите по трудово или служебно правоотношение за един месец се изчислява чрез сумирането на списъчния брой на наетите лица на пълно работно време и броя на наетите лица на непълно работно време, преизчислени в еквиваленти на пълна заетост за всеки календарен ден от месеца (включително почивните дни и официалните празници), след което полученият общ сбор се разделя на броя на календарните дни за съответния месец.

Списъчният брой през почивните и празничните дни се взема за равен на списъчния брой на наетите от последния работен ден.

3.2. Средният списъчен брой на наетите за отчетната година се определя чрез сумиране на средния списъчен брой за всеки месец и полученият сбор се разделя на 12 (броя на месеците в годината).

3.3. В случаите, когато фирмата, поделението, предприятието не е работило пълна календарна година (сезонност, въвеждане в експлоатация през годината, преустановяване на дейността), сумата на средния списъчен брой на персонала за месеците, през които отчетната единица е работила, се разделя на 12.

3.4. На код 1001 се посочва средният списъчен брой на персонала без лицата в отпуск по майчинство (чл.163 и 164 от КТ). Получава се като разлика между средния списъчен брой на наетите лица и средния списъчен брой на лицата в отпуск по майчинство.

4. По **кодове 1010, 1020, ..., 1090** се разпределя персонала без лицата в отпуск по майчинство посочен на код 1001, съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите от 1.01.2011 г. на равнище клас (еднозначен код).

5. На код 1200 се посочва средният годишен брой на лицата наети на непълно работно време, но **без** да е преизчислен в еквивалент на пълна заетост. Тук се отнасят лицата, приети на работа на непълно работен ден, непълна работна седмица, непълно работен месец т.е. назначените по чл.138, 138а и 114 от КТ. Не се включват лицата в отпуск по майчинство.

6. На код 1300 се посочва средният списъчен брой на наетите лица на непълно работно време от код 1200, **преизчислен в еквивалент на пълна заетост** въз основа на продължителността на работното време, установено в трудовия договор.

ПРИМЕР 1:

В предприятието "А" от 3 май са назначени 9 души на работа по 3 часа на ден. Нормално установената продължителност на работния ден в предприятието е 8 часа. КЕПЗ е равен на (3часа/8часа) ≈ 0.38. Броят календарни дни в месеца, през които лицата са били част от списъчния брой на персонала, е 29 дни (31 – 2). Следователно ССБ на лицата, работещи на непълно работно време, е равен на (9 лица x 0.38 x 29 дни): 31 дни ≈ 3 лица.

$$\text{КЕПЗ} = \text{ПНРВ} / \text{ППРВ}$$

КЕПЗ - коригиращият коефициент, чрез който се изчисляват еквивалентите на пълна заетост;

ПНРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на непълно работно време;

ППРВ - нормална продължителност на работното време в часове на едно лице, работещо на пълно работно време.

ПРИМЕР 2:

В предприятието "Б" има 10 наети лица, на които работното време е 2 дни по 8 часа в седмицата. За изчисляването на средния списъчен брой се изхожда от седмичния брой работни часове - в случая 16 часа (8 x 2). При нормална продължителност на работната седмица 40 часа (8 часа x 5 дни) коефициентът КЕПЗ за тези лица е равен на 16 часа : 40 часа = 0.40. Ако се приеме, че месецът има 30 календарни дни и лицата са включени в списъчния брой през целия период, то ССБ = (10 x 0.40 x 30) : 30 = 4 лица.

7. В **раздел 2** на формуляра се попълва информация за отработеното време и движението на персонала: приети и напуснали.

На **кодове 1910, 1911, 1930 и 1931** се посочват действително отработените дни и часове на персонала, като тези на работещите на непълно работно време **не се** преизчисляват към пълна заетост. В отработените часове се включват и тези за извънреден труд. На код 1910 **не** се включват дните за платен отпуск, отпуск по болест, неплатен отпуск и др. неотработени дни.

На **кодове 1920 и 1921** се посочват дните на действително ползван полагаем годишен отпуск през 2016 г., вкл. и от минали години; платени отпуски за обучение съгласно чл. 169, ал. 1, 3 и 4, чл.170 ал. 1 от КТ, платен отпуск за квалификация съгласно чл. 65 от ЗДС, други видове платен отпуск съгласно чл. 157, 158, ал. 1, чл. 159, ал. 1, чл.161, ал.1 (когато този отпуск е платен), чл.166 и 168 от КТ. Тук се включват още и дните за временна неработоспособност, платени от работодателя и дните на платения престой.

8. В **раздел 3** на код **3100** се посочват всички **начислени** през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение. **Не се включват:** 1) осигурителните вноски за сметка на работодателя, обезщетенията по КТ, ЗДС и КСО, както и обезщетенията и помощите за сметка на осигурителните фондове (отглеждане на дете, временна неработоспособност); 2) допълнителната сума /задължение и разход към персонала/ за компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползвано право на натрупан отпуск към датата на съставяне на годишния счетоводен отчет съгл. СС-19.

Средствата за работна заплата, посочени на код 1000 кол. 3 трябва да са равни на тези, посочени на код 3100.

На код **3130** се посочват начислените над основното възнаграждение суми за стимулиране на персонала, и други специфични допълнителни възнаграждения, определени според прилаганите системи на заплащане на труда или уговорени с колективен или индивидуален трудов договор.

На код **3133** се посочват само тези суми от код **3130**, които имат характер на нерегулярни премии, платени от работодателя през годината: тримесечни, годишни или с друга периодичност премии, 13-та или 14-та заплата, по случай определени празници (Великден, 24 май, 15 септември, Коледа), допълнителни плащания за платен годишен отпуск и т.н. **Не се включват** допълнителните възнаграждения (премии), плащани регулярно на всеки платен период, дори ако сумата им варира от месец на месец.

На код **3150** се посочват начислените суми за нощен труд, работа на смени, за образователна и научна степен, за професионален стаж, работа през празничните и почивни дни, извънреден труд и други.

9. На **кодове 3160, 3170, 3180 и 3190** се посочват разходите за сметка на работодателя само за работещите по трудово или служебно правоотношение.

10. На код **3160** се посочват начислените обезщетения за сметка на работодателя по КТ, ЗДС, КСО или друг нормативен акт:

- от КТ- по чл. 200,213, 214, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 224, 225 и 331;

- от ЗДС - по чл.77, 78, 104, 106 и 107;

- от КСО- по чл. 40 ал.5.

11. На код **3171** се посочват осигурителните вноски за сметка на работодателя във фондовете "Безработица", "Пенсии", "Трудова злополука и професионална болест", "Общо заболяване и майчинство", "Учителски пенсионен фонд", разходите за задължително застраховане на работниците и служителите за риска "трудова злополука", здравноосигурителните вноски и вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване върху всички начислени през годината средства за работна заплата и други възнаграждения на работещите по трудово или служебно правоотношение.

12. На код **3172** се посочват разходите за осигурителни вноски за сметка на работодателя във фондове за доброволно допълнително пенсионно осигуряване; доброволно допълнително осигуряване за безработица и/или професионална квалификация по КСО и доброволно допълнително здравно осигуряване. Не се включат осигурителните вноски за допълнително доброволно осигуряване, когато те са за сметка на наетото лице, дори и в случаите, когато по желание на работника, работодателят удържа от трудовото възнаграждение осигурителната вношка и я превежда в осигурителното дружество.

13. На код **3180** се посочват социални разходи за: поевтиняване на храна, поддръжка на почивни бази, неуниформено облекло, транспорт, еднократни помощи изплатени на наетите за лекарства, раждане и други. За социалните разходи предоставени в натура се посочва стойността на стоките и услугите предоставяни от страна на работодателя на наетите по покупни цени, а за произведените в предприятието - по цени на производител.

14. На код **3190** се посочва данъкът за сметка на работодателя по чл. 216 от ЗКПО, начислен върху сумите за социални разходи в натура по чл. 204 ал.2 от същия закон. Не трябва да се посочват сумите, начислени по Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

15. На код **3191** се посочват разходите, направени за повишаване квалификацията и уменията на персонала; за поддръжка на учебно-практични бази и центрове за обучение (без възнагражденията на персонала); за участие в курсове за обучение; възнаграждения, изплатени на външни за предприятието преподаватели и инструктори, разходи за пособия и инструменти, свързани с обучението, и суми, плащани на организации за професионално и друго обучение.

16. На код **3192** се посочват разходите за осигуряване на специално предпазно и работно облекло, безплатна предпазна храна и противоотрови, разходи по преместване на работника или служителя на работа в друго населено място (чл. 216 от КТ или чл. 81б, ал. 4 от ЗДС), разходи за набиране на персонал (обяви във вестници, разходи за провеждане на интервюта и конкурси, транспортни разходи на кандидатите, добавки за временно настаняване на новонаетия персонал) и други.

17. На код **3193** се посочват сумите, получени от работодателя под формата на субсидия и използвани за покриване изцяло или отчасти на разходите за основно и допълнително трудово възнаграждение на наетите лица. За субсидии се считат и получаваните от работодателя средства по програми и мерки за насърчаване на заетостта съгласно чл. 30а, ал. 1, т.1,2 и 3 от ЗНЗ и сумите получавани от работодателя за възнаграждения на персонала по програми финансирани от фондове на Европейския съюз. Не се включват сумите, отнасящи се за разходи за социално осигуряване и тези, получавани по схеми за обучение на персонала. Не се считат за субсидии сумите, получавани от държавния бюджет за възнаграждения на персонала в общинската администрация и сумите, предоставяни от Националната здравноосигурителна каса по клинични пътеки.

Част II. Наети лица по договор за управление и контрол, извънтрудови правоотношения, допълнителен труд при друг работодател (по чл. 111 от КТ) и работещи собственици.

18. На код **1400** се посочват лицата по договор за управление и контрол, които не са включени в код 1000, код 1500 и код 1600.

19. На код **1500** се посочва броят на наетите лица по извънтрудово правоотношение (граждански договор). В начислените средства на код 1500 колона 3 се посочват всички суми като хонорари, лекторски и други подобни възнаграждения на наетите по извънтрудови правоотношения.

20. На код **1510** се посочват лицата, които през годината са имали сключен **само** договор за извършване на услуги с личен труд (граждански договор) с отчетната единица и **нямат** трудово или служебно правоотношение с друг работодател.

21. На код **1530** се посочват данни за лицата, назначени по чл.111 от КТ. Те не се включват в Част I.

22. На код **1600** се посочва броят на работещите собственици, които участват пряко в дейността на фирмата. Тези, които са в трудово правоотношение с отчетната единица се посочват само на код 1000 и не следва да се посочват на код 1600. Не се посочват съдружниците, които само получават дивиденди за дялово участие.

Средният брой през годината на лицата, посочени на кодове 1400,1500,1530 и 1600 кол. 1 и 2, се изчислява чрез сумиране на техния брой за всеки месец и полученият сбор се раздели на 12.

23. На код **3300** се посочват осигурителните вноски за сметка на работодателя на работещите без трудово и служебно правоотношение. Това са социалните и здравни осигуровки за хонорари, лекторски и др. подобни възнаграждения, за начислени суми по граждански договори, за начислени суми по договор за управление и контрол, и суми за наетите лица по чл.111 от КТ. Не трябва да се посочват социалните и здравни осигуровки на работещите собственици (посочени на код 1600) - тези суми са за сметка на самоосигуряващото се лице.

Забележки:

Използвани съкращения: **ЗДС** – Закон за държавния служител; **ЗКПО** – Закон за корпоративното подоходно облагане; **КСО** – Кодекс за социалното осигуряване; **КТ** – Кодекс на труда; **ЗНЗ** – Закон за насърчаване на заетостта.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ (НИРД) ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

Обслужвана икономическа дейност (двузначен код по КИД - 2008)

Раздел I. Разходи за НИРД по области на науката

		(Хил. левове)					
Код на реда	Общо	Естествени науки	Технически науки	Медицински и здравни науки	Селскостопански и ветеринарни науки	Обществени науки	Хуманитарни науки и изкуства
a	1	2	3	4	5	6	7
A. Разходи за НИРД - общо (110+120)	100						
Текущи разходи за НИРД (130+140+150)	110						
в т.ч. за персонал, зает с НИРД	111						
Разходи за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД	120						
в т.ч. за машини и оборудване	121						
Б. Текущи разходи по видове изследвания (110)							
Разходи за фундаментални изследвания	130						
Разходи за приложни изследвания	140						
Разходи за експериментални разработки	150						

Раздел II. Разходи за НИРД по източници на средствата

		(Хил. левове)	
Код на реда	Отчет		
a	1		
Разходи за НИРД - общо (210+220)	200		
Национални източници - общо (211+214)	210		
Предприятия / Собствена стопанска дейност, различна от НИРД	211		
Бюджетни организации и правителствени фондове (ФНИ, НИФ)	212		
Висши училища	213		
Нетърговски организации	214		
Чуждестранни източници - общо (221+222+223+224)	220		
Чуждестранни предприятия (228+229)	221		
- предприятия от Вашата група предприятия	228		
- други чуждестранни предприятия	229		
Европейска комисия	222		
Международни организации	223		
Други чуждестранни източници	224		

Раздел III. Разходи за НИРД по социално-икономически цели

		(Хил. левове)	
Код на реда	Отчет		
a	1		
Разходи за НИРД - общо (701+714)	700		
Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата	701		
Опазване на околната среда	702		
Граждански космически изследвания	703		
Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура	704		
Производство, съхранение, разпределение и използване на енергията	705		
Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите	706		
Развитие на здравеопазването	707		
Развитие на селското и горско стопанство и риболова	708		
Развитие на образованието	709		
Културни, развлекателни и религиозни дейности	710		
Изследване на политически и социални системи, структури и процеси	711		
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от публични университетски фондове	712		
Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от други източници	713		
Отбрана	714		

Раздел IV. Персонал, зает с НИРД, по области на науката

(Среден брой през годината)

Код на реда	Общо		Естествени науки		Технически науки		Медицински и здравни науки		Селскостопански и ветеринарни науки		Обществени науки		Хуманитарни науки и изкуства	
	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени
а	6													
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:														
Персонал - общо (310+320)	300													
Изследователи	310													
Друг персонал, зает с НИРД	320													
Преизчислени в еквивалент на пълна заетост*:														
Персонал - общо (311+321)	301													
Изследователи	311													
Друг персонал, зает с НИРД	321													

Раздел V. Персонал, зает с НИРД, по степен на образование

(Среден брой през годината)

Код на реда	Общо		Висше образование				По образователна степен:				Друго образование	
	общо	в т.ч. жени	Доктори и доктори на науките		Професионални бакалаври, бакалаври и магистри		Доктори и доктори на науките		Професионални бакалаври, бакалаври и магистри		общо	в т.ч. жени
			общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени	общо	в т.ч. жени		
а	6		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Непреизчислени в еквивалент на пълна заетост:												
Персонал - общо (410+420)	400											
Изследователи	410											
Друг персонал, зает с НИРД	420											
Преизчислени в еквивалент на пълна заетост*:												
Персонал - общо (411+421)	401											
Изследователи	411											
Друг персонал, зает с НИРД	421											

Средният брой през годината се изчислява чрез сумиране на броя на лицата, заети с НИРД, за всеки месец и полученият сбор се разделя на 12.

*Преизчисляването в еквивалент на пълна заетост се извършва на базата на продължителността на работното време, ангажирано с НИРД, през годината. Например:

- ако 3 лица са използвали половината от годишния си фонд работно време за осъществяване на научни разработки (50%), то еквивалентът на тяхната заетост с НИРД е = (3 x 0,5) = 1,5;

- ако 2 лица са използвали 20% от годишния си фонд работно време за осъществяване на научни разработки, то еквивалентът на тяхната заетост с НИРД е = (2 x 0,2) = 0,4;

- ако 1 лице, заето с НИРД, е работило само през половината година, то еквивалентът на неговата заетост с НИРД е = (1 x 0,5) = 0,5.

Раздел VI. Изследователи по възрастови групи
(непреизчислени в еквивалент на пълна заетост)

(Среден брой през годината)

Възрастови групи	Код на реда	Общо	
		общо	в т.ч. жени
а	6	1	2
Изследователи - общо (511 ÷ 516)	510		
под 25 г.	511		
25 - 34 г.	512		
35 - 44 г.	513		
45 - 54 г.	514		
55 - 64 г.	515		
65 и повече г.	516		

Раздел VII. Изследователи по гражданска принадлежност
(непреизчислени в еквивалент на пълна заетост)

(Среден брой през годината)

Гражданство	Код на реда	Общо	
		общо	в т.ч. жени
а	6	1	2
Изследователи – общо (611 ÷ 618)	610		
Българско	611		
На държава членка на ЕС	612		
На друга европейска държава	613		
На държава от Северна Америка	614		
На държава от Централна и Южна Америка	615		
На държава от Азия	616		
На държава от Африка	617		
На други държави	618		

Ръководител:

Съставител:

Лице за контакт:

Дата:

_____
_____
_____
(име, презиме, фамилия)

_____
_____
_____
(име, презиме, фамилия)
(име, презиме, фамилия)

_____
_____
_____
(подпис)

_____
_____
_____
(телефон)

УКАЗАНИЯ

Формулярът се попълва от всички предприятия, фирми, научни институти и организации, Българската академия на науките, Селскостопанската академия, висшите училища, университетските болници и други организации на самостоятелен баланс, които независимо от вида на основната си дейност през 2016 г. са извършвали научноизследователска и развойна дейност (НИРД) - т.е. ако поне едно лице от персонала през цялата година е било заето с НИРД. В карето "Обслужвана икономическа дейност" се посочва кода на отрасловия раздел, за който е предназначена преобладаващата част от НИРД, съгласно Класификацията на икономическите дейности - КИД - 2008.

Научноизследователската и развойна дейност включва всяка творческа и систематична работа, която се провежда с цел да се увеличи обемът на знанията, включително познанието за човека, културата и обществото, както и да се разработят нови приложения чрез наличните знания.

За да бъде дадена дейност определена като научноизследователска, тя трябва да бъде насочена към нови открития, на базата на оригинални концепции или хипотези; да съдържа елемент на несигурност относно крайния резултат или необходимото време и ресурси за постигането му; да се осъществява планирано със заделен бюджет и да води до резултати, които могат да бъдат възпроизведени. Клиничните изпитвания на лекарства I, II и III фаза също се третират като НИРД.

На **код 100** "Разходи за НИРД - общо" се посочва общата сума на текущите разходи за НИРД и на разходите за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД, независимо от източника на финансиране.

На **код 110** "Текущи разходи за НИРД" се посочват данни за разходите за материали, за външни услуги, за персонал и другите разходи за дейността. Не се включват разходите за амортизация.

На **код 111** "Разходи за персонала, зает с НИРД" се посочват разходите за заплати и други възнаграждения (вкл. по граждански договори), както и разходите за осигуровки. Не се включват възнагражденията на помощния персонал, които обаче са включени в текущите разходи за НИРД на код 110.

На **код 120** се посочват данни за направените разходи за придобиване на ДМА, предназначени за НИРД.

Текущите разходи за НИРД, посочени на **код 110** следва да се разпределят (може и приблизително по Ваша преценка) според вида на научните изследвания (разработки), за които са направени:

- Разходи за фундаментални изследвания (**код 130**) - посочват се разходите за експериментални или теоретични изследвания, имащи за цел главно придобиването на нови знания, без да се има предвид тяхното конкретно приложение или използване. Резултатите от фундаменталните изследвания обикновено не се комерсиализират, а са предмет на публикации в научни списания или на обмен между заинтересовани лица и организации.

- Разходи за приложни изследвания (**код 140**) - посочват се разходите за оригинални изследвания, извършвани с цел придобиване на нови знания, които обаче са насочени главно към постигане на определени практически цели и задачи.

- Разходи за експериментални разработки (**код 150**) - посочват се разходите за системни разработки, базирани върху налични знания, с цел да се произведат нови материали, продукти и устройства; да се внедрят нови методи, системи и услуги или значително да се усъвършенстват вече съществуващите.

Разходите за НИРД се разпределят по области на науката в зависимост от насочеността на научните изследвания (разработки).

Данните за разходите за НИРД, посочени на код 100, код 200 и код 700 трябва да бъдат равни.

В **Раздел II. Разходи за НИРД по източници на средствата** общата сума на направените през годината разходи за НИРД се разпределя по видове национални и чуждестранни предприятия, институции и организации. Средствата, с които е осъществена НИРД, могат да бъдат получени под различна форма – приходи от продажба на продукти от НИРД по договор с други предприятия, висши училища или бюджетни организации; приходи от собствена стопанска дейност, различна от НИРД; субсидии от държавния бюджет, средства от правителствени фондове (Фонд научни изследвания (ФНИ), Национален иновационен фонд (НИФ)); безвъзмездна финансова помощ от Европейската комисия, международни организации и правителства на други държави.

Разпределението, в **Раздел III**, на разходите за НИРД по социално-икономически цели се извършва **според крайната цел, за която е предназначена НИРД**, както следва:

Проучване и експлоатация на земната повърхност, водите и атмосферата (**код 701**) - разходите за НИРД, свързана с: проучване на земната повърхност, залежите на полезни изкопаеми (минерали, нефт, природен газ), моретата, океаните, атмосферата; климатичните и метеорологични изследвания и хидрологията.

Опазване на околната среда (**код 702**) - разходите за НИРД, свързана с: осъществяване на контрол над замърсяването, идентифициране на източниците и причините за замърсяване, неговото разпространение и влияние върху хората, флората, фауната, микроорганизмите и биосферата; създаване на устройства за следене и измерване на всички видове замърсявания; превенция и премахване на замърсяването.

Граждански космически изследвания (**код 703**) - разходите за НИРД, свързана с разработки и приложни изследователски програми за проучване на космоса, включително дейността на космически лаборатории. Не се включват разходите за НИРД за космически изследвания с отбранителна цел, които следва да се посочат на код 714 "Отбрана".

Развитие на транспорта, телекомуникациите и друга инфраструктура (**код 704**) - разходите за НИРД, свързана с развитие на: транспортната, телекомуникационната и водоснабдителна системи; строителството на сгради и други строителни съоръжения.

Производство и разпределение на енергията (**код 705**) - разходите за НИРД, свързана с: производството, съхранението, разпределението и рационалното използване на всички видове енергия; повишаване ефективността на енергийното производство и разпределението.

Усъвършенстване на промишленото производство и технологиите (**код 706**) - разходите за НИРД, свързана с: усъвършенстване и повишаване на икономическата ефективност и конкурентноспособността на промишленото производство.

Развитие на здравеопазването (**код 707**) - разходите за НИРД, свързана с: опазване, подобряване и възстановяване на здравословното състояние на хората; социални грижи за деца, възрастни и други специални категории хора с увреждания или с хронични заболявания.

Развитие на селското и горско стопанство и риболова (**код 708**) - разходите за НИРД, свързана с подпомагане развитието на: селското, горското стопанство, риболова, производството на хранителни продукти; контрола над използването на химически изкуствени торове; ветеринарната медицина.

Развитие на образованието (**код 709**) - разходите за НИРД, свързана с всички степени на образователната подготовка и с всички форми на обучение.

Културни, развлекателни и религиозни дейности (**код 710**) - разходите за НИРД, свързана с проучване на влиянието, което оказват върху обществения живот такива социални явления като културни, развлекателни, спортни и религиозни дейности.

Изследване на политически и социални системи, структури и процеси (**код 711**) - разходите за НИРД, свързана с: изследване на политически структури на обществото; на социални процеси, изменения и конфликти; развитие на системи за социална сигурност и социално подпомагане; социални аспекти на организацията на работа.

Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от публични университетски фондове (**код 712**) - разходите за НИРД (финансирана от публични университетски фондове) в областта на естествените, техническите, медицинските, селскостопанските, обществените и хуманитарните науки.

Общо развитие на знанието: НИРД финансирана от други източници (**код 713**) - разходите за НИРД (финансирана от други източници, различни от публичните университетски фондове) в областта на естествените, техническите, медицинските, селскостопанските, обществените и хуманитарните науки.

Отбрана (**код 714**) - разходите за НИРД, осъществявана за военни цели. Не се включват разходите на Министерство на отбраната за граждански изследвания, които трябва да се отнесат към някоя от останалите социално-икономически цели.

Изследователи (код 310, код 410, код 510, код 610) са професионалните специалисти, пряко ангажирани в извършването на научноизследователска и развойна дейност, т.е. които работят по формулирането и създаването на нови знания, усъвършенстват и развиват концепции, теории, модели, техническо оборудване, софтуер и оперативни методи. Към тази категория се отнасят и редовните докторанти, тъй като изготвянето на дисертационен труд отговаря на дефиницията за НИРД. Включват се и студентите по магистърски програми, които осъществяват НИРД срещу заплащане.

Друг персонал, зает с НИРД (код 320 и код 420) - обхваща техническия и помощен персонал. Към технически персонал се отнасят лицата, притежаващи необходимите знания и опит в една или няколко области на науката, които работят под ръководството и контрола на изследователите. Помощен персонал са квалифицирани и неквалифицирани работници и специалисти, които участват в изпълнението на научноизследователски проекти. Не се включват лицата, непряко свързани с НИРД като охрана, портиери, работници в столовете, счетоводители и други.

В Раздел IV. Персонал, зает с НИРД, по области на науката разпределението става **според научноизследователската област, в която работят лицата**, а тя може и да не съвпада с тази от дипломата им за завършено образование.

В Раздел V. Персонал, зает с НИРД, по степен на образование заетите лица се разпределят според образователната степен, която притежават. Лицата, с научна степен "доктор на науките" и "доктор", независимо че имат и образователна степен "магистър", се посочват само в колона 5, а жените от тях - в колона 6.

В Раздел VI. Изследователи по възрастови групи се посочва броят на изследователите според навършената възраст в години към 31.12.2016 година.

В Раздел VII. изследователите се разпределят според гражданството, което притежават. Български гражданин, който е и гражданин на друга държава, се смята само за български гражданин.

В колони 5 и 6 на Раздел VII се посочват изследователите с гражданска принадлежност към някоя от следните държави членки на Европейския съюз: Австрия, Белгия, Великобритания, Германия, Гърция, Дания, Естония, Ирландия, Испания, Италия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Нидерландия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Финландия, Франция, Хърватия, Чехия и Швеция.

Отчетна единица: .....

ЕИК по БУЛСТАТ / ТР

СПРАВКА ЗА ИНОВАЦИОННАТА ДЕЙНОСТ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО ПРЕЗ ПЕРИОДА 2014 - 2016 ГОДИНА

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО Е СПРАВКАТА ДА БЪДЕ ПОПЪЛНЕНА ОТ МЕНИДЖЪРСКИЯ ЕКИП НА ПРЕДПРИЯТИЕТО!

Иновация е въвеждането на нови или значително усъвършенствани продукти, процеси, организационни или маркетингови методи от Вашето предприятие.

Иновацията трябва да има характеристики или предназначения, които са нови или значително подобрени.

Иновацията трябва да е нова за Вашето предприятие, въпреки че тя би могла да бъде първоначално разработена от други предприятия.

(Моля, отбележете Вашите отговори с "X")

РАЗДЕЛ А. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРЕДПРИЯТИЕТО

A.1. През 2016 година Вашето предприятие било ли е част от група предприятия*?	Да	Не		
	☐	☐		
<i>Ако отговорът е "Да", посочете в коя държава се намира главният офис.....</i>				
Код по ISO	<input type="text"/>	<input type="text"/>		
* Група предприятия представлява обединение на две или повече предприятия под обща собственост. Всяко от предприятията в групата може да обслужва различни пазари, с национални или местни дъщерни дружества, или да обслужва различни продуктови пазари. Главният офис също е част от групата предприятия, като неговото местонамиране може да бъде на територията на друга държава. Предприятията, които са част от група предприятия, трябва да попълнят данни, отнасящи се <u>само за тяхното предприятие, а не за цялата група.</u>				
A.2. През последните три години (2014 - 2016) Вашето предприятие осъществявало ли е:				
<i>(Възможен е повече от един отговор)</i>				
	Да	Не		
1. Сливане с друго предприятие или с част от друго предприятие	☐	☐		
2. Продажба, закриване или сключване на договор с друго предприятие за извършване на част от задачите и функциите на Вашето предприятие	☐	☐		
A.3. Посочете на кои географски пазари Вашето предприятие е продавало продукцията, стоки и услуги през последните три години (2014 - 2016)?				
<i>(Възможен е повече от един отговор)</i>				
1. Местен/регионален в рамките на България	☐	☐		
2. Национален (други региони в България)	☐	☐		
3. Държави членки на ЕС и асоциирани държави*	☐	☐		
4. Други държави	☐	☐		
* Включват се държавите членки на Европейския съюз и асоциираните държави: Албания, Австрия, Белгия, Босна и Херцеговина, Хърватска, Кипър, Чехия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Исландия, Италия, Ирландия, Косово, Латвия, Лихтенщайн, Литва, Люксембург, бивша югославска република Македония, Малта, Черна гора, Нидерландия, Норвегия, Полша, Португалия, Румъния, Сърбия, Словения, Словакия, Швейцария, Испания, Швеция, Турция и Великобритания.				
A.4. Кой от изброените пазари е бил най-големият за Вас от гледна точка на реализирания оборот през последните три години (2014 - 2016)?				
<i>(Посочете съответния номер от 1 до 4 от Въпрос А.3.)</i>				
	<input type="text"/>			
A.5. Каква е била степента на значимост на всяка една от изброените стратегии за Вашето предприятие през последните три години (2014 - 2016)?				
Стратегии	Степен на значимост			Няма значимост
	висока	средна	ниска	
1. Усъвършенстване на съществуващи стоки и услуги	☐	☐	☐	☐
2. Въвеждане на изцяло нови стоки и услуги	☐	☐	☐	☐
3. Достигане до нови групи клиенти	☐	☐	☐	☐
4. Намиране на специфични решения за клиента	☐	☐	☐	☐
5. Предлагане на ниски цени	☐	☐	☐	☐

РАЗДЕЛ Б. ПРОДУКТОВИ ИНОВАЦИИ (СТОКИ И УСЛУГИ)

Продуктовата иновация представлява реализирането на пазара на **стока или услуга**, която е **нова или значително усъвършенствана** по отношение на нейните възможности, удобство за използване от потребителя, компоненти и подсистеми. Като продуктови иновации трябва да се отчитат продуктите (стоки и услуги), които са нови или значително усъвършенствани за Вашето предприятие. Не е необходимо те да са същевременно нови и за Вашите пазари. Стоката обикновено е материален предмет, например смарт телефон, мебели или стандартен софтуерен продукт. Музиката, филмите и софтуера за сваляне от Интернет също са стоки. Услугата обикновено е нематериална, например търговията на дребно, застраховането, образователните курсове, въздушния транспорт, консултациите и други.

Б.1. През последните три години (2014 - 2016) Вашето предприятие реализирало ли е на пазара:		Да	Не
1. Нови или значително усъвършенствани стоки (с изключение на обикновените препродажби на нови стоки и чисто естетическите промени в стоките)			
2. Нови или значително усъвършенствани услуги			

(Ако отговорът на Б.1.1 и на Б.1.2 е "Не", моля, преминете на Раздел В.)

Б.2. Кой е разработил тези иновационни продукти (стоки и услуги)?		Стоки	Услуги
<i>(Възможен е повече от един отговор)</i>			
1. Вашето предприятие самостоятелно			
2. Вашето предприятие съвместно с други предприятия и организации ¹			
3. Вашето предприятие чрез приспособяване и модифициране на стоки и услуги, първоначално разработени от други предприятия и организации ¹			
4. Други предприятия и организации ¹			

¹ Включват се самостоятелни предприятия, както и други предприятия от Вашата група (филиали, дъщерни предприятия, главен офис и др.). Организациите включват университети, научни институти, нетърговски организации и други.

Б.3. През последните три години (2014 - 2016) Вашето предприятие реализирало ли е на пазара иновационни продукти (стоки и услуги), които са:		Да	Не
1. Нови за Вашия пазар - Вашето предприятие е реализирало нов или значително усъвършенстван продукт на Вашия пазар преди Вашите конкуренти (той може да е бил вече наличен на други пазари)			
2. Нови само за предприятието Ви - Вашето предприятие е реализирало нов или значително усъвършенстван продукт, който е бил вече реализиран на Вашия пазар от Вашите конкуренти			

Б.4. Посочете какъв дял от общия оборот² на Вашето предприятие за 2016 г. се дължи на:		
1. Нови или значително усъвършенствани стоки и услуги през периода 2014 - 2016 г. - нови за Вашия пазар		%
2. Нови или значително усъвършенствани стоки и услуги през периода 2014 - 2016 г. - нови само за предприятието Ви		%
3. Непроменени или само незначително модифицирани стоки и услуги през периода 2014 - 2016 година (вкл. препродажби на нови продукти, закупени от други предприятия)		%
4. Оборот за 2016 г. общо (1+2+3) = 100%		100 %

² За кредитните институции оборотът съответства на приходите от лихви и други подобни приходи, а за застрахователните дружества - на стойността на brutните премии.

Б.5. Има ли поне един от Вашите иновационни продукти (стоки и услуги), реализирани на пазара през последните три години (2014 - 2016), който според Вас е бил:		Да	Не	Не знам
<i>(Моля, отбележете по един отговор на всеки ред)</i>				
1. Нов за България				
2. Нов за Европа*				
3. Нов за света				

* Включват се държавите членки на Европейския съюз и асоциираните държави: Албания, Австрия, Белгия, Босна и Херцеговина, Хърватска, Кипър, Чехия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Исландия, Италия, Ирландия, Косово, Латвия, Лихтенщайн, Литва, Люксембург, бивша югославска република Македония, Малта, Черна гора, Нидерландия, Норвегия, Полша, Португалия, Румъния, Сърбия, Словения, Словакия, Швейцария, Испания, Швеция, Турция и Великобритания.

РАЗДЕЛ В. ПРОЦЕСОВИ ИНОВАЦИИ

Процесовата иновация представлява внедряването на **нови или значително усъвършенствани**: производствени процеси, методи за разпространение и спомагателни дейности. Не е необходимо те да са същевременно нови и за Вашия пазар. Не следва да се отчитат като процесови иновации чисто организационните промени в предприятието - това са организационни иновации.

В.1. През последните три години (2014 - 2016) Вашето предприятие внедрило ли е:		Да	Не
1. Нови или значително усъвършенствани производствени методи			
2. Нови или значително усъвършенствани методи за снабдяване, доставка и разпространение на суровините, стоките и услугите			
3. Нови или значително усъвършенствани спомагателни дейности (напр. поддръжка на системи, счетоводни и компютърни дейности и др.)			

(Ако отговорът на В.1.1 и на В.1.2 и на В.1.3 е "Не", моля, преминете на Раздел Г.)

В.2. Кой е разработил тези иновационни процеси?		<i>(Възможен е повече от един отговор)</i>	
1. Вашето предприятие самостоятелно			
2. Вашето предприятие съвместно с други предприятия и организации ¹			
3. Вашето предприятие чрез приспособяване и модифициране на процеси, първоначално разработени от други предприятия и организации ¹			
4. Други предприятия и организации ¹			

¹ Включват се самостоятелни предприятия, както и други предприятия от Вашата група (филиали, дъщерни предприятия, главен офис и др.). Организациите включват университети, научни институти, нетърговски организации и други.

РАЗДЕЛ Г. НЕЗАВЪРШЕНА ИЛИ ПРЕУСТАНОВЕНА ИНОВАЦИОННА ДЕЙНОСТ, СВЪРЗАНА С ПРОДУКТИТЕ И ПРОЦЕСОВИТЕ ИНОВАЦИИ

Иновационната дейност обхваща придобиването на машини, оборудване, сгради, софтуер и лицензи, инженерно-развойната дейност, технико-икономическите изследвания за приложимост, дизайна, обучението и маркетинга, когато те се осъществяват с цел да се разработят и внедрят продукти и процесови иновации. Иновационната дейност обхваща също и всички видове научноизследователска и развойна дейност (НИРД).

Г.1. През периода 2014 - 2016 година Вашето предприятие осъществявало ли е иновационна дейност, от която не са произтекли продукти и процесови иновации, тъй като дейността е била:	Да	Не
1. Прекратена преди да е завършена	☐	☐
2. Незавършена в края на 2016 година	☐	☐

(Ако сте отговорили с "Не" на всеки от въпросите: Б.1; В.1 и Г.1, моля, преминете на Раздел 3.)

РАЗДЕЛ Д. ВИДОВЕ ИНОВАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ И РАЗХОДИ, СВЪРЗАНИ С ПРОДУКТИТЕ И ПРОЦЕСОВИТЕ ИНОВАЦИИ

Д.1. Кои от изброените иновационни дейности е извършвало Вашето предприятие през последните три години (2014 - 2016)?	Да	Не
1. НИРД, извършена във Вашето предприятие - включва научноизследователската и развойна дейност, която се провежда с цел създаване на нови знания или разрешаване на научни или технически проблеми (включително софтуерни разработки, които отговарят на тези изисквания)	☐	☐
1.1. Постоянно (във Вашето предприятие има постоянно назначен персонал, зает с НИРД)	☐	☐
1.2. През част от периода 2014 - 2016 година	☐	☐
2. НИРД, закупена от друго предприятие - включва научноизследователската и развойна дейност, за извършването на която Вашето предприятие е сключило договор с други предприятия (включително и такива от Вашата група) или от научноизследователски организации	☐	☐
3. Придобиване на машини, оборудване, софтуер и сгради, свързани с иновациите - включва машините, оборудването, софтуерът и сградите, придобити от Вашето предприятие специално за производството и внедряването на нови или значително усъвършенствани продукти и процеси	☐	☐
4. Придобиване на съществуващи знания от други предприятия и организации - включва придобиване на съществуващо ноу-хау, обекти на авторско право, патентовани и непатентовани изобретения и други видове знания от други предприятия и организации, необходими за разработването на нови или значително усъвършенствани продукти и процеси	☐	☐
5. Обучение, свързано с иновациите - включва се обучението на Вашия персонал (извършено от Вашето предприятие или чрез възлагане от друго предприятие), специално насочено към придобиване на знания и умения, необходими за разработване и внедряване на нови или значително усъвършенствани продукти и процеси	☐	☐
6. Маркетингови дейности по представяне на иновациите - включва дейностите (извършени от Вашето предприятие или чрез възлагане от друго предприятие) по представяне на пазара на новите или значително усъвършенствани стоки и услуги, включително маркетинговите проучвания и стартовата реклама	☐	☐
7. Дизайн - включва дейностите (извършени от Вашето предприятие или чрез възлагане от друго предприятие) по промяна на формата, външния вид или използваемостта на стоките и услугите	☐	☐
8. Други иновационни дейности - включва други дейности (извършени от Вашето предприятие или чрез възлагане от друго предприятие) по внедряването на новите или значително усъвършенствани продукти и процеси, като технико-икономически изследвания за приложимост, изпитвания, осигуряване на индустриална екипировка, подходяща за определена работа, индустриално инженерство и други	☐	☐

Д.2. Какви разходи е направило Вашето предприятие само през 2016 г. за иновационните дейности, посочени по-горе във въпрос Д.1?	(Хил.лв.)
Включват се текущите разходи (разходи за персонал, разходи за външни услуги и други текущи разходи, свързани с иновационните дейности), както и разходите за придобиване на дълготрайни материални активи (сгради и оборудване).	
1. НИРД, извършена във Вашето предприятие (включват се текущите разходи и разходите за придобиване на дълготрайни материални активи, предназначени за НИРД)	<input type="text"/>
2. НИРД, закупена от друго предприятие	<input type="text"/>
3. Придобиване на машини, оборудване, софтуер и сгради , свързани с иновациите (с изключение на разходите, предназначени за НИРД)	<input type="text"/>
4. Придобиване на съществуващи знания от други предприятия и организации	<input type="text"/>
5. Всички останали иновационни дейности - дизайн, обучение, маркетинг и други дейности, свързани с иновациите	<input type="text"/>
6. Разходи - общо (1+2+3+4+5)	<input type="text"/>

Д.3. Как очаквате да се променят разходите за иновации във Вашето предприятие през 2017 и 2018 година?			
		2017 спрямо 2016	2018 спрямо 2017
1. Ще се увеличат			
1.1. Моля, отбележете приблизително с колко процента		%	
2. Ще останат приблизително същите (+/- 5%)			
3. Ще се намалят			
3.1. Моля, отбележете приблизително с колко процента		%	
4. Не се очакват разходи за иновации			
5. Не знам			

РАЗДЕЛ Е. ПУБЛИЧНА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА ЗА ПРОДУКТИВИТЕ И ПРОЦЕСОВИ ИНОВАЦИОННИ ДЕЙНОСТИ

Е.1. През последните три години (2014 - 2016) Вашето предприятие получавало ли е финансова подкрепа за иновационната си дейност? Включва се финансовата подкрепа под формата на данъчни кредити и облекчения, помощи, субсидирани заеми и гаранции по заеми. Не се включват НИРД и други иновационни дейности, провеждани изцяло за публичния сектор* по договор.		Да	Не
1. От институции на местното управление			
2. От институции на държавното управление (министерства и държавни агенции)			
3. От Европейския съюз			
3.1. В т. ч. по линията на Седма рамкова програма на ЕС за научни изследвания и технологично развитие или на Рамкова програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“			

* Публичният сектор включва: органите на държавната и местната власт, държавни институции и бюджетни организации, училища, болници и публични предприятия, доставчици на услуги като транспорт, енергетика, водоснабдяване и др.

РАЗДЕЛ Ж. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ И СЪТРУДНИЧЕСТВО, СВЪРЗАНО С ПРОДУКТИВИТЕ И ПРОЦЕСОВИТЕ ИНОВАЦИИ

Ж.1. Каква е била степента на значимост на изброените източници на информация за иновационната дейност на Вашето предприятие през периода 2014 - 2016 година? Моля, посочете източниците, от които сте получили информация за нови иновационни проекти или са допринесли за изпълнение на вече съществуващите.				
Източници на информация	Степен на значимост			Не са използвани
	висока	средна	ниска	
Вътрешни източници				
1. В рамките на предприятието Ви или на Вашата група предприятия				
Пазарни източници				
2. Доставчици на оборудване, материали, компоненти и софтуер				
3. Клиенти и потребители от частния сектор				
4. Клиенти и потребители от публичния сектор*				
5. Конкуренти и други предприятия от Вашия икономически сектор				
6. Консултанти и предприятия с основна дейност НИРД				
Образователни и изследователски източници				
7. Университети и други висши училища				
8. Държавни научни институти				
9. Частни научни институти				
Други източници				
10. Конференции, търговски панаири, изложби				
11. Научни/технически списания и търговски публикации				
12. Професионални и индустриални асоциации				

* Публичният сектор включва: органите на държавната и местната власт, държавни институции и бюджетни организации, училища, болници и публични предприятия, доставчици на услуги като транспорт, енергетика, водоснабдяване и др.

Ж.2. През последните три години (2014 - 2016) Вашето предприятие осъществявало ли е някоя от иновационните си дейности в сътрудничество с други предприятия и организации?	Да	Не
	☐	☐

Иновационното сътрудничество представлява активно участие в съвместни иновационни проекти, които се осъществяват заедно с други предприятия и организации. Не е необходимо партньорите в иновационното сътрудничество да имат търговска изгода. Обикновеното наемане на работна сила, без активно участие в иновационните проекти, не се счита за сътрудничество.

(Ако отговорът е "Не", моля, преминете на Въпрос 3.1.)

Ж.3. Посочете вида и местонамирането на Вашите партньори в иновационната дейност.			
(Възможен е повече от един отговор)			
Партньори	България	Европа**	Други държави
1. Други предприятия от Вашата група предприятия			
2. Доставчици на оборудване, материали, компоненти и софтуер			

3. Клиенти и потребители от частния сектор			
4. Клиенти и потребители от публичния сектор*			
5. Конкуренти и други предприятия от Вашия икономически сектор			
6. Консултанти и предприятия с основна дейност НИРД			
7. Университети и други висши училища			
8. Държавни научни институти			
9. Частни научни институти			

* Публичният сектор включва: органите на държавната и местната власт, държавни институции и бюджетни организации, училища, болници и публични предприятия, доставчици на услуги като транспорт, енергетика, водоснабдяване и др.

** Включват се държавите членки на Европейския съюз и асоциираните държави: Албания, Австрия, Белгия, Босна и Херцеговина, Хърватска, Кипър, Чехия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Исландия, Италия, Ирландия, Косово, Латвия, Лихтенщайн, Литва, Люксембург, бивша югославска република Македония, Малта, Черна гора, Нидерландия, Норвегия, Полша, Португалия, Румъния, Сърбия, Словения, Словакия, Швейцария, Испания, Швеция, Турция и Великобритания.

РАЗДЕЛ 3. ОРГАНИЗАЦИОННИ ИНОВАЦИИ

Организационните иновации представляват нови методи за организация на бизнес практиките във Вашето предприятие (вкл. управление на знанията), на работното място и на взаимоотношенията с други предприятия и организации, които преди това не са били използвани. Те трябва да бъдат резултат от стратегическите решения, взети от мениджърския екип на предприятието. Не трябва да се отчетат като организационни иновации сливанията и придобиването на други предприятия, дори и когато те са осъществени за първи път.

3.1. През последните три години (2014 - 2016) Вашето предприятие осъществявало ли е организационни иновации:			
1. Нови бизнес практики за организиране на работния процес (напр. използване за първи път на системи за управление на веригите за доставки; реорганизация; системи за управление на знанията; свиване на производството; системи за управление на качеството и др.)	Да	Не	
2. Нови методи на организация на работата, свързани с разпределяне на отговорностите и вземането на решения (напр. използване за първи път на нова система за разпределяне на отговорностите на наетите; работа в екип; децентрализация; сливане и разделяне на структурни звена; системи за обучение и квалификация и др.)	Да	Не	
3. Нови методи на организация на взаимоотношенията с други предприятия и публични организации (напр. участие за първи път в съюзи и организации; партньорства; външно възлагане и договори с подизпълнители и др.)	Да	Не	

РАЗДЕЛ И. МАРКЕТИНГОВИ ИНОВАЦИИ

Маркетинговите иновации представляват прилагането на нови маркетингови концепции и стратегии, които не са били използвани преди и се различават значително от съществуващите във Вашето предприятие маркетингови методи. Не се включват сезонните, регулярните и други текущи промени в маркетинговите методи.

И.1. През последните три години (2014 - 2016) Вашето предприятие осъществявало ли е маркетингов и иновации:			
1. Значителни изменения в естетическия дизайн или опаковката на стоките и услугите (не се включват промените, при които се изменят функционалните или потребителски характеристики на продукта - това са продуктови иновации)	Да	Не	
2. Нови методи за реклама или техники за промоция на продукта (напр. използване за първи път на нова рекламна медия; ново търговско лого; въвеждане на карти за лоялни клиенти и др.)	Да	Не	
3. Нови методи за продуктов пласмент или продажбени канали (напр. използване за първи път на франчайзинг или лицензи за дистрибуция, директни продажби, специални продажби на дребно, нови концепции за представяне на продукта и др.)	Да	Не	
4. Нови методи за ценообразуване на стоките и услугите (напр. използване за първи път на променливо ценообразуване според търсенето, системи за търговски отстъпки и др.)	Да	Не	

(Ако сте отговорили с "Не" на всеки от въпросите: Б.1; В.1; Г.1; 3.1 и И.1, моля, преминете на Раздел М.)

РАЗДЕЛ К. ФАКТОРИ, ЗАТРУДНЯВАЩИ ИНОВАЦИОННАТА ДЕЙНОСТ

К.1. Каква е била степента на значимост на изброените фактори, затруднили иновационната дейност на Вашето предприятие през последните три години (2014 - 2016)?				
Фактори	Степен на значимост			Няма значимост
	висока	средна	ниска	
1. Липса на вътрешно финансиране за иновации				
2. Липса на кредити или на фондове за дялово инвестиране				
3. Твърде високи разходи за иновации				
4. Липса на квалифициран персонал във Вашето предприятие				
5. Липса на партньори за сътрудничество				
6. Трудности при получаване на държавни помощи или субсидии за иновации				
7. Несигурно пазарно търсене на Вашите идеи за иновации				
8. Твърде силна конкуренция на Вашия пазар				

РАЗДЕЛ Л. ВЛИЯНИЕ НА НОРМАТИВНАТА УРЕДБА ВЪРХУ ИНОВАЦИОННАТА ДЕЙНОСТ

Л.1. Моля, посочете какво е било влиянието на нормативната уредба върху иновационната дейност на Вашето предприятие през последните три години (2014 - 2016).

(Възможен е повече от един отговор)

Нормативна уредба в областта на:	Стимулира иновациите	Не създава големи проблеми	Създава несигурност	Създава прекомерно натоварване	Създава проблеми поради несъгласуваност в рамките на ЕС	Няма влияние
1. Безопасност на продуктите/Защита на потребителя						
2. Производствена и трудова безопасност						
3. Опазване на околната среда						
4. Защита на интелектуалната собственост						
5. Данъци						
6. Заетост и социални дейности						
7. Други						

Л.2. През последните три години (2014 - 2016) нормативната уредба, повлияла ли е на иновационната дейност на Вашето предприятие, като е довела до:

	Да	Не
1. Започване на една или повече иновационни дейности	☐	☐
2. Отказ от започване на една или повече иновационни дейности	☐	☐
3. Прекратяване на една или повече иновационни дейности	☐	☐
4. Закъснение на завършването на една или повече иновационни дейности	☐	☐
5. Увеличаване на разходите за една или повече иновационни дейности	☐	☐

(Ако сте отговорили с „Да“ на някои от въпросите Б.1, В.1, Г.1, З.1 и И.1, моля, преминете на Раздел Н.)

РАЗДЕЛ М. ИНФОРМАЦИЯ ЗА НЕИНОВАТИВНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

Раздел М. се попълва само от предприятията, които през последните три години (2014 - 2016) не са осъществили продукти, процеси, организационни и маркетингови иновации, т.е. са отговорили с "Не" на въпроси Б.1, В.1, Г.1, З.1 и И.1.

М.1. Кое от следните обстоятелства най-добре описва защо Вашето предприятие не е имало иновационна дейност през последните три години (2014 - 2016)?

(Възможен е само един отговор)

1. Няма убедителна причина за осъществяването на иновация	☐	⇒ Моля, преминете на Въпрос М.2.
2. Обмисляна е иновация, но е имало твърде много фактори, възпрепятстващи нейното осъществяване	☐	

М.2. Каква е била степента на значимост на изброените причини за неосъществяването на иновационна дейност от Вашето предприятие през последните три години (2014 - 2016)?

Причини	Степен на значимост			Няма значимост
	висока	средна	ниска	
1. Слабо търсене на иновации на Вашия пазар	☐	☐	☐	☐
2. Няма необходимост от иновационна дейност поради предишни иновации	☐	☐	☐	☐
3. Няма необходимост от иновационна дейност поради много слабата конкуренция на Вашия пазар	☐	☐	☐	☐
4. Липса на добри идеи за иновации	☐	☐	☐	☐

(Моля, преминете на Раздел Н.)

М.3. Каква е била степента на значимост на изброените фактори, възпрепятстващи въвеждането на иновации във Вашето предприятие през последните три години (2014 - 2016)?

Фактори	Степен на значимост			Няма значимост
	висока	средна	ниска	
1. Липса на вътрешно финансиране за иновации	☐	☐	☐	☐
2. Липса на кредити или на фондове за дялово инвестиране	☐	☐	☐	☐
3. Твърде високи разходи за иновации	☐	☐	☐	☐
4. Липса на квалифициран персонал във Вашето предприятие	☐	☐	☐	☐

5. Липса на партньори за сътрудничество				
6. Трудности при получаване на държавни помощи или субсидии за иновации				
7. Несигурно пазарно търсене на Вашите идеи за иновации				
8. Твърде силна конкуренция на Вашия пазар				
9. Нормативна уредба, която създава прекомерно натоварване				
10. Нормативна уредба, която създава несигурност				
11. Нормативна уредба, която създава проблеми поради несъгласуваност в рамките на ЕС				

РАЗДЕЛ Н. ПРАВА ВЪРХУ ИНТЕЛЕКТУАЛНАТА СОБСТВЕНОСТ

Н.1. През последните три години (2014 - 2016) Вашето предприятие използвало ли е някой от следните методи за защита правата на интелектуална собственост:		Да	Не
1. Заявка за патент		☐	☐
2. Заявка за полезен модел		☐	☐
3. Регистрация на права върху промишлен дизайн		☐	☐
4. Регистрация на търговска марка		☐	☐
5. Търговска тайна		☐	☐
6. Авторско право		☐	☐

РАЗДЕЛ О. ИНОВАЦИИ В ЛОГИСТИКАТА

Логистиката е набор от услуги, включващи: планиране, организиране, управление, изпълнение и мониторинг на всички материали и стоки в предприятието и на свързаната с тях информация (от покупките, производството и складирането до услугите с добавена стойност, разпространението и обратната логистика).

О.1. През последните три години (2014 - 2016) Вашето предприятие внедрило ли е някоя от следните иновации в логистиката?		Да	Не
1. Системи за управление на складова наличност (например автоматични, вкл. в реално време) системи за мониторинг, локализиране/проследяване на доставката на стоки)		☐	☐
2. Цифрово управление на веригата на доставки (включва операции без хартиен носител, прозрачни операции по веригата на доставки, управление на отношенията с доставчиците и контрол на свързаните работни процеси)		☐	☐
3. Електронни обществени поръчки (например нови форми на покупка и продажба на материали и стоки чрез интернет и други информационни системи между доставчици и предприятия)		☐	☐
4. Уникална и автоматична идентификация на продукти по цялата верига на доставки		☐	☐
5. Обратна логистика (всички операции, свързани с повторната употреба и връщане на продукти и материали)		☐	☐
6. Нови модели за доставка, включително използване на алтернативно захранвани превозни средства и мултимодална логистика (например комбинирано използване на пътен транспорт и корабоплаване по вътрешни водни пътища)		☐	☐
7. Подобрена експедиция чрез промяна на дизайна (опаковка, тегло, плътност)		☐	☐
8. Други		☐	☐

О.2. Приблизително какъв процент от разходите за оперативна дейност на Вашето предприятие през 2016 г. са били за логистика?	
<i>Ако Вашето предприятие не е имало разходи за логистика, впишете „0“</i>	<input type="text"/> %

(Ако сте отговорили на всички редове на Въпрос О.1. с "Не", моля, преминете на въпрос О.5.)

О.3. Каква е била степента на значимост на следните фактори за въвеждане на иновации в логистиката във Вашето предприятие през последните три години (2014 - 2016)?				
Фактори	Степен на значимост			Няма значимост
	висока	средна	ниска	
1. Откриване на нови пазарни възможности (например нови клиенти, нови или значително подобрени стоки/услуги)	☐	☐	☐	☐
2. Подобряване на дейността на предприятието (по-голям пазарен дял, оборот, печалба)	☐	☐	☐	☐
3. Реагиране на пазарен натиск (риск от загуба на клиенти/оборот)	☐	☐	☐	☐
4. Реагиране на ценови натиск (необходимост от намаляване на разходите или ограничаване на увеличаването им)	☐	☐	☐	☐
5. Реагиране на съществуващи или предстоящи регулаторни разпоредби	☐	☐	☐	☐

О.4. Какъв е приблизителният размер на разходите на Вашето предприятие през 2016 г. за иновации в логистиката? (включват се разходите за внедрените иновации в логистиката посочени във въпрос О.1.)		
1. Не е приложимо - няма иновации в логистиката през 2016 г.		
2. до 20 хил. лв.		
3. от 21 до 98 хил. лв.		
4. от 99 до 196 хил. лв.		
5. от 197 до 489 хил. лв.		
6. от 490 до 978 хил. лв.		
7. от 979 до 1956 хил. лв.		
8. над 1957 хил. лв.		
9. Не знам		

(Моля, преминете на Раздел П.)

О.5. Кое от следните обстоятелства най-добре описва причините Вашето предприятие да не е въвело никакви иновации в логистиката през периода 2014 - 2016 г.?			
1. Няма основателна причина			
2. Логистиката е възложена на подизпълнител			
3. Възможността за въвеждане на иновации е разглеждана, но са установени следните пречки:			
<i>(Възможен е повече от един отговор)</i>			
3.1. Финансови пречки			
3.2. Технически пречки			
3.3. Регулаторни пречки			
3.4. Други			

РАЗДЕЛ П. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРЕДПРИЯТИЕТО

П.1. Приблизително какъв дял от оборота¹ на Вашето предприятие за 2016 г. е от продажби на чуждестранни клиенти?	
	<input type="text"/> %
<small>¹ За кредитните институции оборотът съответства на приходите от лихви и други подобни приходи, а за застрахователните дружества - на стойността на брутните премии.</small>	

П.2. За 2016 г. приблизително какъв процент от наетите лица във Вашето предприятие са имали висше образование?

1.	0%	
2.	от 1% до 4.9%	
3.	от 5% до 9.9%	
4.	от 10% до 24.9%	
5.	от 25% до 49.9%	
6.	от 50% до 74.9%	
7.	75% и повече	

Дата: Ръководител:

Съставител:

(име, презиме, фамилия) *(подпис)*

Лице за контакт:

(име, презиме, фамилия) *(телефон)*